

Λαθ' οδόν προς κυβέρνηση συνεργασίας

Το κόμμα θα πάρει το μπόνους των 50 εδρών, ποιοι θα είναι οι ρυθμιστές των εξελίξεων, σε ποια σημεία θα πρέπει να συμφωνήσουν

Γ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Η ροκιά διερευνητικών εντολών για σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας αναμένεται να εισέλθει από αύριο στο βράδυ η χώρα, καθώς συγκλί-νυσε πληροφορίες από όλα τα κοι-νωτικά επιτελεία οδηγούν στο συμπέ-ραςμα ότι από τη σημερινή, καθορι-στική για το μέλλον της χώρας, εκλο-γική αναμέτρηση δεν πρόκειται να προ-κύψει αυτοδυναμία.

Αντιθέτως, είναι πολύ πιθανό η μά-χη μεταξύ Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ για την πρό-τη θέση και το μπόνους των 50 εδρών να δοθεί «στάθος με στάθος», αλλά σε ποσοστά περί το 30%, καθώς το πολι-τικό σκηνικό παραμένει κατακερματι-σμένο, αν και όχι στον βαθμό που κα-τεγράφη στις προηγούμενες εκλογές. Ετσι, ρυθμιστές των εξελίξεων θα είναι, εκ των πραγμάτων, το ΠΑΣΟΚ, ακόμη και εάν η δύναμή του υποχωρήσει έ-

στω οριακά, η ΔΗΜΑΡ, που εμφανίζε-ται ικανή να συγκρατήσει τα ποσοστά της παρά τον νέο διπολισμό, και οι Ανε-ξάρτητοι Έλληνες που προεξοφλείται ότι θα είναι στη νέα Βουλή, αν και με μειωμένη ισχύ. Αντιθέτως, εκτός των διεργασιών για τον σχηματισμό κυ-βέρνησης θα παραμείνουν το ΚΚΕ, με δική του πρωτοβουλία, και, βεβαίως, η Χρυσή Αυγή που, παρά τα γεγονότα του τελευταίου διστάτηματος, εκτιμάται ό-τι θα υπερβεί άνετα το κατώφλι του 3% και θα επιτύχει την παρουσία της στο Κοινοβούλιο.

Σε κάθε περίπτωση, από σήμερα το πρωί, οι πολιτικοί αρχηγοί, και κυρίως οι κ. Αντ. Σαμαράς, Αλ. Τσίπρας, Ευαγγ. Βενιζέλος και Φ. Κουβέλης, σε αντίθε-ση με την περίοδο αμέσως μετά τις κάλ-πες της 6ης Μαΐου, θα έχουν σαφώς μι-κρότερα περιθώρια χειρισμών με θέα το κομματικό όφελος: Η οικονομία της χώρας κινείται σε τεντωμένο σχοινί, τα

ταμειακά διαθέσιμα λιγοστεύουν και η πίεση από τις Βρυξέλλες και τις μεγά-λες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες για τον σχηματισμό βιώσιμης κυβέρνησης α-ναμένεται ασφυκτική.

«Κορμός» της κυβέρνησης που «ε-πιβάλλεται» για την ίδια την επιβίω-ση της χώρας να προκύψει -εάν κατά τη διάρκεια των διρευνητικών εντο-λών ή στη σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Καρ. Παπούλια- θα είναι το πρώτο κόμμα, που λαμβάνει το μπόνους των 50 εδρών, καθώς χω-ρίς τη συμμετοχή του δεν είναι δυ-νατόν να διαμορφωθεί κοινοβουλευ-τική πλειοψηφία. Ετσι, τα εναλλακτι-κά σενάρια για τον σχηματισμό κυ-βέρνησης είναι εκ των πραγμάτων δύο: Κυβέρνηση με βασικό πυλώνα τη Ν.Δ. ή με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ.

Στην πρώτη περίπτωση, το πιθανό-τερο κυβερνητικό σχήμα είναι συνερ-γασία μεταξύ Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ.

Εάν ο κ. Φ. Κουβέλης αρνηθεί τελικώς να μετάσχει, εναλλακτική λύση θα εί-ναι ο σχηματισμός κυβέρνησης μόνο από τη Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ, με την α-νοχή του κόμματος του κ. Φ. Κουβέλ, εκτός και εάν ο κ. Βενιζέλος επιλέξει το κόμμα του να δώσει ψήφο εμπιστο-σύνης στη κυβέρνηση Σαμαρά, αλλά χω-ρίς να συμμετοχή στη λήψη των αποφά-σεων. Ομως, προκειμένου να υπάρξει συμφωνία μεταξύ των τριών κομμάτων θα πρέπει να βρεθεί κοινός τόπος σε τρία κρίσιμα ζητήματα: Τον χρονικό ο-ρίζοντα της κυβέρνησης, τη σύνθεσή της και το πρόσωπο του πρωθυπου-ργού. Ο κ. Αντ. Σαμαράς έχει ήδη κα-ταστήσει σαφές ότι θεωρεί αυτονόητο του νέου κυβερνητικού σχήματος να η-γείται ο επικεφαλής του πρώτου κόμ-ματος. Ομως, πληροφορίες αναφέρουν πως ο κ. Κουβέλης είναι αντίθετος με τη συγκεκριμένη προοπτική, ενώ επι-φυλακτικός εμφανίζεται και ο κ. Ευ. Βε-

νιζέλος. Επίσης, ερώτημα αποτελεί ο τρόπος στελέχωσης της κυβέρνησης. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει κατα-στήσει σαφές ότι δεν επιθυμεί σε μια κυβέρνηση με βασικό πυρήνα τη Ν.Δ. να μετέχουν πρωτοκλασάτα στελέχη του δικού του κόμματος και φέρεται α-ποφασισμένος να εμμένει στη συ-γκεκριμένη άποψη, παρά τη διαφωνία κορυφαίων παραγόντων των «πράσι-νων» όπως οι κ. Ανδρ. Λοβέρδος και Μ. Χρυσοχοϊδης. Σύμφωνα με επιτελείς του, ο κ. Βενιζέλος θα προτείνει απλώς ορισμένα υπουργεία να καταλάβουν τε-χνοκράτες με προσδευτικό «πρόσημο», δηλαδή με το προφίλ των κ. Γ. Ζαννιά και Γ. Στουρνάρα. Τέλος, οι κ. Βενιζέ-λος και Κουβέλης εμφανίζονται να συ-γκλίνουν στην άποψη ότι η κυβέρνη-ση που θα σχηματιστεί θα έχει ως ο-ρίζοντα όχι απαραίτητα την τετραε-τία, αλλά τη σταθεροποίηση της χώ-ρας. Υπ' αυτήν την έννοια θα προτα-

θεί ο βίος της να διαρκέσει τουλάχιστον μέχρι τις ευρωεκλογές του 2014.

Στην περίπτωση που πρώτο κόμμα είναι ο ΣΥΡΙΖΑ, μόνη ορατή προοπτι-κή για τον σχηματισμό κυβέρνησης συ-νεργασίας είναι με τη σύμπραξη της ΔΗΜΑΡ: Ο κ. Τσίπρας έχει απορρίψει κάθε πιθανότητα προσέγγισης με το ΠΑΣΟΚ, ενώ, από την πλευρά του, το ΚΚΕ έχει αποκλείσει το σενάριο της συμμετοχής του σε αριστερή κυβέρ-νηση, όπως την ευαγγελίζεται ο επι-κεφαλής του ΣΥΡΙΖΑ. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Κουβέλης δεν α-πορρίπτει την προοπτική της συνερ-γασίας με την Κουμουνδούρου, υπό την αίρεση πως ο ΣΥΡΙΖΑ θα δεσμευθεί ό-τι δεν θα προβεί σε μονομερείς ενέρ-γιες που θα οδηγούν την Ελλάδα εκτός ευρώ, ενώ στο ανωτέρω σχήμα δεν πρέ-πει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να δοθεί ψήφος ανοχής και από τους Ανε-ξάρτητους Έλληνες.

Τα πρώτα εμπόδια που θα πρέπει να ξεπεραστούν

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Αντιμέτωπος με μια ευρωπαϊκή πραγ-ματικότητα που ελάχιστη σχέση έχει με τις προσδοκίες που καλλιεργήθη-καν κατά την προεκλογική περίοδο στην Ελλάδα θα βρεθεί ο νέος πρω-θυπουργός 10 ημέρες μετά τις εκλο-γές, στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. στις 28-29 Ιουνίου. Υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι έως τότε θα υπάρξει πρω-θυπουργός και κυβέρνηση και ότι η νέα ηγεσία δεν θα καταγγείλει το Μνη-μόνιο. Η κ. Αγκελα Μέρκελ μιλώντας χτες σε εκδήλωση του κόμματός της εξέφρασε την ελπίδα ότι οι Έλληνες

Τι θα αντιμετωπίσει ο νέος πρωθυπουργός στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. στις 28/29 Ιουνίου – Προειδοποιήσεις από Μέρκελ και Γιουνκέρ, χτες.

θα εκλέξουν μια κυβέρνηση που θα σε-βαστεί τις συμβάσεις που έχουν υ-πογράψει, ενώ ο επικεφαλής του Eurogroup, Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, προ-ειδοποίησε ότι η Ελλάδα δεν θα πρέ-πει να γυρίσει τη πλάτη στο ευρώ, ση-μειώνοντας ότι η επικράτηση των «ρι-ζοσπαστικών αριστέρων» στις σημε-ρινές εκλογές θα είχε «απρόβλεπτες συνέπειες» για τη νομισματική ένω-ση και «θα στείλει σημάδι κατα-στροφής. Οι Έλληνες θα πρέπει να το γνωρίζουν».

Σύμφωνα με Ευρωπαϊό αξιωματού-χο, οι ηγέτες θα απαιτήσουν από τον Έλληνα ομολόγο τους μια σαφή και ι-σχυρή πολιτική δέσμευση για τήρηση των συμφωνηθέντων. Ο ίδιος θεωρεί ότι θα είναι λάθος από ελληνικής πλευράς να τηθεί θέμα επαναδια-πραγμάτευσης του Μνημονίου στη Σύ-νοδο Κορυφής. «Απλώς θα προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερο εκνευρισμό και ό-λοι θα παραπέμψουν στην αξιολόγη-

ση και τις συζητήσεις με την τριόικα που θα γίνουν τον Ιούλιο», λέει. Μέχρι τότε, αυτό που μπορεί να γίνει είναι να αποδεσμευθεί το 1 δισ. ευρώ από την προηγούμενη δόση του δανείου. Πά-ντως, οι επικεφαλής της τριόικας είναι πιθανό να κάνουν μια επίσκεψη α-στραπή στην Αθήνα όταν οριστεί ο νέ-ος υπ. Οικονομικών, προκειμένου:

● Να γίνει μια πρώτη αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος και των μεγάλων εκκρεμοτήτων, όπως η φο-ρολογική μεταρρύθμιση και οι περι-κοπές στα ειδικά μισθολόγια.

● Να αξιολογηθεί η πορεία εκτέλε-σης του προϋπολογισμού. Κυρίως να διαπιστωθεί εάν επιτυχάνονται τα δη-μοσιονομικά κριτήρια για το δεύτερο τρίμηνο που όφειτε το Διεθνές Νομι-σματικό Ταμείο, ώστε να εκταμειωθεί η επόμενη δόση.

● Να επανακαθοριστεί το χρονο-διάγραμμα κατάρτισης του νέου Με-σοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονο-μικής Στρατηγικής και τα μέτρα για το 2013 - 2014. Το αρχικό χρονοδιά-γραμμα προέβλεπε ότι όλα αυτά θα έ-χουν ολοκληρωθεί στο τέλος Ιουνίου.

Αλλαγή στόχων, επιμύκωση και ο-τιδήποτε απαιτεί νέα χρηματοδότηση είναι αυτά τη στιγμή εκτός διαπραγ-μάτευσης για τους εξής λόγους:

- 1. Η Ελλάδα και το πολιτικό της σύστημα είναι απολύτως αναξίопιστα.** Τα όσα ε-λέχθησαν δε κατά την προεκλογική πε-ρίοδο από όλα σχεδόν τα κόμματα μάλ-λον ενίσχυσαν την εικόνα της ανα-ξιοπιστίας. Ακόμη και οι πιο «φιλικές» κυβερνήσεις θα δυσκολευθούν να περάσουν από τα κοινοβούλια τους πρόταση για αύξηση της βοήθειας προς την Ελλάδα. Ευρωπαίοι αξιωμα-τούχοι υποστηρίζουν ότι υπάρχουν ο-κτώ τουλάχιστον κοινοβούλια στα ο-ποία η πρόταση -ακόμη και αν υπο-βληθεί- δεν θα περάσει. Υπάρχουν χώ-ρες που θεωρούν ότι η Ελλάδα οικο-νομικά, κοινωνικά και πολιτικά δεν μπορεί να φέρει σε πέρας το πρό-γραμμα και ότι η προσχευσα λύση για την Ευρώζωνη είναι να συνεχίσει με τους υπόλοιπους «16».
- 2. Αντιδράσεις θα υπάρξουν και στο Διε-**

ΤΡΙΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ελλάδα		ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
Ελλάδα		σε Ελλάδα	στην Ε.Ε. και τις αγορές
1. Ασαφές εκλογικό αποτέλεσμα ή σχηματισμός ασταθούς κυβέρνησης συνεργασίας	Διακοπή χρηματοδότησης του ελλείμματος και πιθανώς των πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία	A Επιπλέον ύψωση 4,2% στο επόμενο έτος εξαιτίας των μέτρων λιτότητας που θα πρέπει να ληφθούν για να ισοσκελιστεί ο προϋπολογισμός	A Ουδέτερη επιπτώση
		B Αναπόφευκτες οι περικοπές του προϋπολογισμού στα τέλη του καλοκαιριού	B Σταθερότητα στις χρηματιστηριακές αγορές
			Γ Υψηλότερη η απόδοση για τα 10ετή γερμανικά και αμερικανικά ομόλογα
2. Η ελληνική κυβέρνηση απορρίπτει τα μέτρα λιτότητας	Διακοπή της χρηματοδότησης του ελλείμματος και του χρέους, ενώ η Ευρώζωνη εργάζεται στο να χτίσει «ταίχο προστασίας» στη μετάδοση της κρίσης	A Σταδιακά οι ελληνικές τράπεζες αντιμετωπίζουν κεφαλαικά προβλήματα	A Η οικονομική δραστηριότητα της Ευρώζωνης υποχωρεί κατά 1%, αλλά ανακάμπτει αργότερα, όπως το ίδιο συμβαίνει και σε αποδόσεις ομολόγων, χρηματιστηριακές αγορές και στο ευρώ.
		B Πιθανή μια «αργή έξοδος» από το ευρώ	
3. Η Ελλάδα αποκρύνσει μονομερώς τις υποχρεώσεις της	Διακόπτεται η παροχή ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα	A «Γρήγορη έξοδος» από το ευρώ	A Το ΑΕΠ της Ευρώζωνης πέφτει τουλάχιστον κατά 2%
		B Είναι σχεδόν απίθανο να καταφέρει η Ελλάδα να δημιουργήσει ένα νέο αξιόπιστο νόμισμα	B Η ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου υποχωρεί κάτω από το 1,19
			Γ Η απόδοση του γερμανικού 10ετούς ομολόγου πέφτει κάτω από το 1%
			A Η απόδοση των αμερικανικών ομολόγων υποχωρούν κάτω από το 1,5%

ΠΗΓΗ: GOLDMAN SACHS
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θνές Νομισματικό Ταμείο. Η Βραζιλία η-γείται μιας ομάδας αναπτυσσόμενων χωρών που είναι έτοιμες να ζητήσουν την αποχώρηση του Ταμείου από το πρόγραμμα, εφαρμόζοντας πιστά το κα-ταστατικό του, εάν η Ελλάδα δεν επι-τύχει τους στόχους του Μνημ.ίου.

3. Αναθεώρηση των στόχων μόνο για την Ελλάδα θα οδηγούσε στην υποβο-λή ανάλογων αιτημάτων από τις άλλες χώρες σε πρόγραμμα και συνεπώς σε

αύξηση των συνολικών χρηματοδοτι-σμων αναγκών για στήριξη των αδυ-ναμων κρατών-μελών της Ευρωζώνης.

Κατά συνέπεια, μια ουσιαστική αλ-λαγή των όρων δημοσιονομικής προ-σαρμογής δεν θα μπορούσε να έρθει τώρα. Αλλά μεσοπρόθεσμα και αφού η νέα κυβέρνηση:

● Θα έχει αποδείξει τη δέσμευσή της στο πρόγραμμα, λαμβάνοντας όλα ε-κείνα τα μέτρα που θα επαναφέρουν

εντός τριοχιάς τον προϋπολογισμό του 2012.

● Θα έχει κατάρτισει ένα αξιόπιστο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο να συνυπολογίσουμε το 1.100.000 επιστ-ρους ανέργους, τις δεκάδες χιλιάδες μι-κρές επιχειρήσεις που έκλεισαν τα τε-λευταία δύο χρόνια, τη σημαντική μείωση του εισοδήματος των μισθωτών, των συνταξιούχων, των υπαλλήλων.

Τα φαινόμενα αυτά, με πρωφανή για τη χώρα ένταση, ευθύνονται επί-σης σε μεγάλο βαθμό για τα άδεια δη-μόσια ταμεία και τους προβληματικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Πρέπει να πείσουμε, πρώτα τους ε-αυτούς μας και μετά τους εταίρους μας, ότι είναι απαραίτητη μια εθνική προ-σπάθεια για την ανάπτυξη, με μέτρα και κριτήρια προσμαρμόζόμενα στην ελ-ληνική πραγματικότητα, μέσα στο πνεύμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Μια προσπάθεια που αφορά όλες τις Ελληνίδες και τους Έλληνες, των α-

στικών κέντρων και της περιφέρειας, τους εισοδηματικά ισχυρούς, αλλά και τους αδύναμους.

Η χώρα μας αποτελεί στοιχείο ταυ-τότητας της Ενωμένης Ευρώπης. Είναι αστείον να συζητούν κάποιοι για μια Ευ-ρώπη χωρίς την Ελλάδα, και φυσικά για μια Ελλάδα που δεν είναι στον πυρή-να της Ευρώπης και στην Ευρωζώνη.

Στην Ευρώπη άνοιξε και πάλι το κε-φάλαιο της πολιτικής της ενοποίησης. Στις δε ευρωπαϊκές χώρες της Μεσο-γείου η κοινοτική αλληλεγγύη γίνεται αισθητή. Με άλλα λόγια, αρχίζει να δια-μορφώνεται και πάλι η Ευρώπη της δη-μοκρατίας, της κοινωνικών ευαισθη-σίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων και ατομικών δικαιωμάτων, της ευ-ρωπαϊκής συνειδήσης και αλληλεγγύης.

Ορθώνει το ανάστημά της και με αρ-χές της την ισοτιμία και την αναγνώ-ριση της εθνικής ανεξαρτησίας προ-βάλλει τις πολιτικές εκείνες που θα εν-δομηθούν εδώ από την κρίση. Και η Ελλάδα πρέπει να είναι παρούσα στις διεργασίες αυτές.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Σήμερα ψηφίζουμε, μετά μια μακρά προ-εκλογική περίοδο, που οδηγεί στις πλέ-ον κρίσιμες αποφάσεις της μεταπολί-τευσης, σηματοδοτώντας μια νέα πε-ρίοδο στην ιστορία της χώρας, αλλά και στο μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό και διε-θνές περιβάλλον. Ηδν, τα βλήματα ό-λων στην Ελλάδα, αλλά και στον κό-σμο, είναι στραμμένα στην επόμενη μέ-ρα των εκλογών και στον σχηματισμό της νέας ελληνικής κυβέρνησης, που προφανώς θα είναι η πρώτη ευρύτα-τες κοινωνικής αποδοχής.

Το πολιτικό σύστημα καλείται από αύριο να απαντήσει έμπρακτα και α-ποφασιστικά στην εντολή του ελληνι-κού λαού, για μια νέα πολιτική στην α-ντιμετώπιση της κρίσης, που θα είναι το αποτέλεσμα μιας προγραμματικής σύνθεσης με προτεραιότητες, σχέδιο και αποφασιστικότητα, συγκεντρώ-νοντας την ευρύτατη πολιτική νομι-μοποίηση και την κοινωνική αποδοχή.

Ο εντολοδόχος πρωθυπουργός από τη Δευτέρα καλείται να αναδείξει τις κοινές θέσεις και προτάσεις των κοι-

μάτων, που αντιπροσωπεύουν τη με-γάλη λαϊκή πλειοψηφία και με βάση αυτές τις θέσεις να καταρτίσει το κυ-βερνητικό σχήμα και το κυβερνητικό πρόγραμμα, με προτεραιότητα στα ζη-τήματα εθνικής σημασίας, με πρώτο την παραμονή της Ελλάδος στο ευρώ και την αποκατάσταση των αδικιών της μεταβαλλόμενης κοινωνίας της ανα-ξιοπιστίας. Ακόμη και οι πιο «φιλικές» κυβερνήσεις θα δυσκολευθούν να περάσουν από τα κοινοβούλια τους πρόταση για αύξηση της βοήθειας προς την Ελλάδα. Ευρωπαίοι αξιωμα-τούχοι υποστηρίζουν ότι υπάρχουν ο-κτώ τουλάχιστον κοινοβούλια στα ο-ποία η πρόταση -ακόμη και αν υπο-βληθεί- δεν θα περάσει. Υπάρχουν χώ-ρες που θεωρούν ότι η Ελλάδα οικο-νομικά, κοινωνικά και πολιτικά δεν μπορεί να φέρει σε πέρας το πρό-γραμμα και ότι η προσχευσα λύση για την Ευρώζωνη είναι να συνεχίσει με τους υπόλοιπους «16».

Η πίεση στην Ελλάδα εντείνεται ε-πίσης από τη δυσμενή εξέλιξη των δη-μοσιονομικών και χρηματοοικονομικών ζητημάτων σε γειτονικές μεγάλες χώ-ρες του ευρωπαϊκού νότου, σε πρω-μμάτων, που αντιπροσωπεύουν τη με-γάλη λαϊκή πλειοψηφία και με βάση αυτές τις θέσεις να καταρτίσει το κυ-βερνητικό σχήμα και το κυβερνητικό πρόγραμμα, με προτεραιότητα στα ζη-τήματα εθνικής σημασίας, με πρώτο την παραμονή της Ελλάδος στο ευρώ και την αποκατάσταση των αδικιών της μεταβαλλόμενης κοινωνίας της ανα-ξιοπιστίας. Ακόμη και οι πιο «φιλικές» κυβερνήσεις θα δυσκολευθούν να περάσουν από τα κοινοβούλια τους πρόταση για αύξηση της βοήθειας προς την Ελλάδα. Ευρωπαίοι αξιωμα-τούχοι υποστηρίζουν ότι υπάρχουν ο-κτώ τουλάχιστον κοινοβούλια στα ο-ποία η πρόταση -ακόμη και αν υπο-βληθεί- δεν θα περάσει. Υπάρχουν χώ-ρες που θεωρούν ότι η Ελλάδα οικο-νομικά, κοινωνικά και πολιτικά δεν μπορεί να φέρει σε πέρας το πρό-γραμμα και ότι η προσχευσα λύση για την Ευρώζωνη είναι να συνεχίσει με τους υπόλοιπους «16».

Το πολιτικό σύστημα καλείται από αύριο να απαντήσει έμπρακτα και αποφασιστικά στην εντολή του λαού για μια νέα πολιτική στην αντιμετώπιση της κρίσης.

τόγνωρη αλληλεπίδραση και παραγωγή φαινομένων που οδηγούν σε συνθήκες συντημητικής κρίσης στην Ευρωζώνη. Σε αυτό το περιβάλλον, η νέα ελλη-νική κυβέρνηση καλείται να αναλάβει πρωτοβουλίες για να εξασφαλίσει ά-μεσα την απαραίτητη προγραμματική πολιτική βάση, επί των αρχών της ο-ποίας είναι δυνατή η συγκρότηση και η συνεργασία. Αρχές, όπως:

- Εθνική ενότητα και συστράτευση όλων των υγιών δημοκρατικών δυνά-μεων.
- Κοινωνική συνοχή και ευαισθησία απέναντι στα φαινόμενα κρίσης στην υγεία, στη διατροφή, στην επιβίωση

ΑΠΟΨΗ

Πράξη πολιτικής ευθύνης η «ανοχή»

ασθενών ομάδων του πληθυσμού. ● Αποφασιστικότητα και Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης και Ανασυγκρότη-σης όλων των τομέων, στη δημόσια δι-οίκηση, τις τράπεζες, την πραγματική οικονομία, τις επενδύσεις.

● Σταθερούς και ρεαλιστικούς στό-χους στην εξασφάλιση, το ταχύτε-ρο δυνατό, πρωτογενούς πλεονάσμα-τος, κυρίως μέσα από την αύξηση του ΑΕΠ και όχι με την περικοπή περαι-τέρω των κατώτερων μισθών και συ-ντάξεων, της υγιεινότητας περιθαλψς και της κοινωνικής πρόνοιας. Την α-ναγκαία ανωντική θωράκιση της χώ-ρας, σε ανθρώπινο και υλικότεχνικό δυ-ναμικό, καθώς και την ενίσχυση της διανομής θέρμης της Ελλάδας και την αποκατάσταση του κύρους της.

Για να δρομολογηθούν και να υλο-ποιηθούν οι πολιτικές αυτές, προϋ-πόθεση είναι η αναμόρφωση του συμ-βατικού πλαισίου του Μνημονίου και ιδίως των προβλέψεων εκείνων που ευ-θύνονται για την πολύ μεγάλη ύψωση της οικονομίας και την αποσύνθεση του κοινωνικού ιστού. Σε αυτό συμ-φωνούν πλέον όλα τα κόμματα, ενώ η

Ευρώπη δείχνει σημάδια κατανόη-σης και προβληματισμού. Για πρώτη φορά στη χώρα μας έχουμε την κα-ταστροφική εξίσωση να μην ευμερούν ούτε οι άνθρωποι ούτε οι αριθμοί!

Συνεχίζουμε να αποδίδουμε την α-νεπαρκή εισπραξη δημοσίων εσόδων στη φοροδιαφυγή. Ομως, θα πρέπει να συνυπολογίσουμε το 1.100.000 επιστ-ρους ανέργους, τις δεκάδες χιλιάδες μι-κρές επιχειρήσεις που έκλεισαν τα τε-λευταία δύο χρόνια, τη σημαντική μείωση του εισοδήματος των μισθωτών, των συνταξιούχων, των υπαλλήλων.

Τα φαινόμενα αυτά, με πρωφανή για τη χώρα ένταση, ευθύνονται επί-σης σε μεγάλο βαθμό για τα άδεια δη-μόσια ταμεία και τους προβληματικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς. Πρέπει να πείσουμε, πρώτα τους ε-αυτούς μας και μετά τους εταίρους μας, ότι είναι απαραίτητη μια εθνική προ-σπάθεια για την ανάπτυξη, με μέτρα και κριτήρια προσμαρμόζόμενα στην ελ-ληνική πραγματικότητα, μέσα στο πνεύμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Μια προσπάθεια που αφορά όλες τις Ελληνίδες και τους Έλληνες, των α-

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------	--------

«Υπάρχουν συμφωνίες και θα έχετε συνέπειες»

Συνέντευξη του προέδρου της γερμανικής Bundesbank, Γενς Βάιντμαν, στην «Κ»

Του απεσταλμένου μας στη ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Η Ελλάδα έχει ωφεληθεί από τον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο την έχει αντιμετωπίσει η Ευρώπη και η διεθνής κοινότητα, τόνισε σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» ο πρόεδρος της Κεντρικής Τράπεζας της Γερμανίας, Γενς Βάιντμαν, ο οποίος περιέγραψε με απόλυτο τρόπο το περιορισμένο πλαίσιο εντός του οποίου θα συζητήσει η τρόικα με την κυβέρνηση που θα προκύψει από τις σημερινές εκλογές, και προειδοποίησε ευθέως πως εάν η νέα ηγεσία της Ελλάδας αποφασίσει να μην εκπληρώσει τη συμφωνία που έχει συνάψει το επίσημο ελληνικό κράτος, αυτό θα σημάνει έξοδο της χώρας από την

περαιτέρω χαλάρωση αυτού του ήδη πιο ήπιου περιγράμματος δεν μπορεί να αποτελεί επιλογή». Εκτίμησε, δε, ότι μια τέτοια εξέλιξη θα άνοιγε τον δρόμο για ανάλογες απαιτήσεις από την Πορτογαλία και την Ιρλανδία που θα διόγκωναν το πρόβλημα, και αυτή είναι μια ανησυχία που, όπως είπε, καταγράφεται στις αγορές.

«Το ποιος θα εκλεγεί στην Ελλάδα αποτελεί μια δημοκρατική επιλογή που όλοι πρέπει να αποδεχθούμε. Αλλά η νέα ελληνική κυβέρνηση δεσμεύεται από τις υπάρχουσες συμφωνίες. Εάν εξέλθει του Μνημονίου μονομερώς, αυτό θα σήμαινε ότι, κατά την άποψή μου, η βάση για περαιτέρω χρηματοδότηση δεν θα είναι πλέον δεδομένη. Η Ελλάδα θα έχει λάβει την απόφασή της, αλλά θα πρέπει ταυτόχρονα να υποστεί τις συνέπειες. Όλοι θα επηρεασθούμε, αλλά εκτιμώ ότι η Ελλάδα θα είναι χειρότερα από όλους τους άλλους», δήλωσε ο κ. Βάιντμαν ο οποίος καθ' όλη τη διάρκεια της πολώρης συνέντευξης δεν έκρυψε τη δυσарέσκεια, του ίδιου και των εταίρων, για τη μη εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί.

Το «καλό» και το «κακό»
«Η μη εκπλήρωση της συμφωνίας οδηγεί σε τερματισμό της χρηματοδότησης. Και αυτό μπορεί να έχει επιπτώσεις σε ό,τι αφορά τις πιθανότητες να παραμείνει η χώρα εντός του ευρώ» τόνισε ο κ. Βάιντμαν και κατέθεσε την άποψή του ότι «θα είναι πολύ δύσκολο για μια χώρα που έχει χρεοκοπήσει και της οποίας η χρηματοδότηση έχει σταματήσει, να παραμείνει στην ΟΝΕ». Κληθείς, δε, να περιγράψει ένα «καλό» και ένα «κακό» σενάριο για την Ελλάδα, ο πρόεδρος της Bundesbank απάντησε πως «το επιθυμητό σενάριο είναι η ελληνική κυβέρνηση να αναγνωρίσει τη σημασία της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της και να εφαρμόσει ό,τι έχει αποφασισθεί. Αυτό που δεν επιδέχεται διαπραγματεύσεις είναι οι στόχοι, όχι ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθούν. Εάν, για παράδειγμα, η Ελλάδα εύρισκε έναν εναλλακτικό τρόπο να συλλέξει ένα συγκεκριμένο ποσό εσόδων, διαφορετικό από αυτόν που έχει συμφωνηθεί, εκεί θα υπήρχε σίγουρα περιθώριο για ευελιξία».

Ο κ. Βάιντμαν, ο οποίος απέρριψε τις παρανέσεις του προέδρου Ομπάμα για μια πιο επεκτατική πολιτική που θα ενίσχυε βραχυπρόθεσμα την ανάπτυξη, τάχθηκε κατά τις αναθέρμανσης της οικονομίας μέσω ομολόγων για κατασκευαστικά έργα, λέγοντας ότι στην Ελλάδα «εάν υπάρχουν εμπόδια στις επενδύσεις, αυτά αφορούν την υπερβολική γραφειοκρατία και ένα αναποτελεσματικό φορολογικό σύστημα. Δεν πιστεύω σε προγράμματα περαιτέρω αναθερμάνσης ως μαζιλάρι στη διαδικασία προσαρμογής». Τέλος, υπεραμύνθηκε του ρόλου του Βερολίνου: «Εχουμε αναλάβει το μεγαλύτερο μέρος των πακέτων διάσωσης. Είναι άδικο να λένε ότι η Γερμανία δεν διαδραματίζει εποικοδομητικό ρόλο».

Αγκελα Μέρκελ και Μανουέλα Μπαρόζο σε συνάντησή τους στο Βερολίνο στις αρχές του μήνα. Η καγκελάριας της Γερμανίας δεν είναι διατεθειμένη να αλλάξει την τακτική που ακολουθεί από την αρχή της κρίσης, δηλαδή να λαμβάνει τα λιγότερα δυνατά μέτρα υποστήριξης όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και γενικότερα για την Ευρωζώνη.

Σκληρή στάση υιοθετεί το Βερολίνο

Του απεσταλμένου μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Η γερμανική κυβέρνηση υιοθετεί άτεγκτη στάση έναντι της Ελλάδας και του αιτήματος για αλλαγή του Μνημονίου, αν και σαφώς ελπίζει ότι από τις σημερινές εκλογές θα προκύψει κυβέρνηση με την οποία θα μπορούσε να διαπραγματευτεί σε ρεαλιστική βάση. Η αφετηρία για τη γερμανική κυβέρνηση είναι ότι δεν πρόκειται να δώσει ούτε περισσότερο χρόνο ούτε περισσότερα χρήματα στην Ελλάδα. Προφανώς το Βερολίνο υιοθετεί σκληρές θέσεις που θα του δώσουν το περιθώριο να υποχωρήσει στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Το ερώτημα είναι πόσο είναι διατεθειμένη να υποχωρήσει η κ. Αγκελα Μέρκελ.

Οι οίονοι σίγουρα δεν είναι καλοί, καθώς, πλέον, υπάρχει διάχυτη η άποψη, ιδίως στο υπουργείο Οικονομικών, ότι δεν πρέπει να αυξηθεί η έκθεση στην Ελλάδα, ακόμη και αν το τίμημα είναι η χρεοκοπία της χώρας. Η κυρίαρχη θέση που φαίνεται να διαμορφώνεται στο Βερολίνο είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπάρξει ριζική αλλαγή του ελληνικού Μνημονίου και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να φανεί ότι η Ευρωζώνη υποχώρησε στις απαιτήσεις των ελληνικών κομμάτων. Γι' αυτό αρχίζει να προβάλλεται το επιχείρημα ότι είναι ζητήμα αξιοπιστίας για ολόκληρη την Ευρωζώνη να τηρούνται οι δεσμεύσεις, διότι σε διαφορετική περίπτωση υπονομεύεται η αξιοπιστία όλων.

Αποδιοπομπαίος τράγος

Ακόμη χειρότερα, σταδιακά αρχίζει να προβάλλεται το επιχείρημα ότι η Ελλάδα δεν θέτει σε κίνδυνο μόνο την ίδια, αλλά ότι εξαιτίας της Αθήνας εντείνεται η δυσπιστία προς ολόκληρη την Ευρωζώνη. Οτι δηλαδή η Αθήνα θέτει σε κίνδυνο και τις υπόλοιπες χώρες που έχουν υπογράψει Μνημόνιο

Στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών (στη φωτ. ο κ. Σόιμπλε) φαίνεται να επικρατεί η άποψη ότι ενδεχόμενη χρεοκοπία της Ελλάδας και έξοδός της από την Ευρωζώνη δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στους υπολοίπους.

Η αφετηρία για τη γερμανική κυβέρνηση είναι ότι δεν πρόκειται να δώσει ούτε περισσότερο χρόνο ούτε περισσότερα χρήματα στην Ελλάδα.

και βρίσκονται υπό την πίεση των αγορών, όπως η Ισπανία και η Ιταλία. Το επιχείρημα αυτό είναι εξαιρετικά αρνητικό, ενδεχομένως και επικίνδυνο για την Ελλάδα, διότι καθιστά τη χώρα από αποδιοπομπαίο τράγο σε υπεύθυνη για την εξάπλωση της κρίσης στην Ευρωζώνη.

Ταυτόχρονα στρέφει εναντίον της Ελλάδας τις υπόλοιπες χώρες που δέχονται πίεση από τις αγορές. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια κακοσχεδιασμένη προσπάθεια της γερμανικής κυβέρνησης να επιρρίψει ολόκληρη την

ευθύνη για την επιδείνωση της ευρωπαϊκής κρίσης χρέους και την ολοφάνερη πλέον κρίση εμπιστοσύνης προς την Ευρωζώνη από το Βερολίνο στην Αθήνα.

Την ίδια στιγμή στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών διαμορφώνεται σκληρότερη «γραμμή» απέναντι στην Ελλάδα απ' ό,τι στην Καγκελαρία. Φαίνεται δε να επικρατεί σταδιακά η άποψη ότι ενδεχόμενη χρεοκοπία της Ελλάδας και έξοδός της από την Ευρωζώνη δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στους υπολοίπους.

Ως δείγμα καλής θέλησης προς μια ελληνική κυβέρνηση που θα δεσμευτεί να τηρήσει τους στόχους του Μνημονίου και να εφαρμόσει τις διαρθρωτικές αλλαγές θα μπορούσαν να προσφερθούν ανταλλάγματα, όπως χρηματοδότηση μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ), με στόχο να αναζωογονηθεί το ελληνικό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και η ελπίδα να εισρεύσουν έσοδα στα ελληνικά

Ηπια προσαρμογή και ευρωομόλογο

Αναφερόμενος στην έκκληση των Ελλήνων πολιτικών ηγετών για μια πιο ήπια προσαρμογή, ο Βάιντμαν απάντησε ότι «η οικονομική βοήθεια μπορεί μόνο να αγοράσει χρόνο, αλλά δεν αντιμετωπίζει τα αίτια που βρίσκονται στη ρίζα της κρίσης. Είναι σαν το παυσίπονο. Εάν δεν διασφαλιστεί ότι θα θεραπεύσεις την ασθένεια, θα είσαι σε χειρότερη κατάσταση όταν θα έχει παρέλθει η καταπραυντική επιρροή του. Επίσης, αμφιβάλλω κατά πόσον η λαϊκή υποστήριξη στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις αυξάνεται εάν η υλοποίησή τους επεκτείνεται σε μια πιο μακρά χρονική περίοδο, χωρίς να αναφέρω τι γίνεται με τη λαϊκή υποστήριξη στις χώρες που εγγυώνται τον μηχανισμό διάσωσης». Για την έκδοση ευρωομολόγων, τόνισε ότι «οι κοινωνικές υποχρεώσεις συνάδουν μόνο με ένα εντελώς διαφορετικό πλαίσιο που θα πρέπει να αποδειχθεί ότι διασφαλίζει δημοσιονομική πειθαρχία και υγιείς μακροοικονομικές βάσεις. Δεν μπορείς να κάνεις το τρίτο βήμα πριν από το πρώτο». Τέλος, για το δημοσιονομικό σύμφωνο εκτίμησε ότι «δεν επαρκεί», σημειώνοντας ότι «η Bundesbank το καλωσόρισε διότι ενδυναμώνει υπάρχοντες κανόνες. Αλλά δεν είναι ταυτόσημο με την απώλεια της κυριαρχίας. Για μένα είναι κάτι όπου παρεμβαίνεις στα δικαιώματα προϋπολογισμού των κοινοβουλίων, τουλάχιστον στις περιπτώσεις όπου παραβιάζονται οι κανόνες».

«Ειδική περίπτωση» χαρακτήρισε την Ελλάδα ο πρόεδρος της Κεντρικής Τράπεζας της Γερμανίας, Γενς Βάιντμαν.

«Η Ελλάδα τυγχάνει ιδιαίτερης μεταχείρισης. Η διάρκεια προσαρμογής της επιμυκύνθηκε σημαντικά, ενώ ωφελήθηκε από ξεχωριστή απομείωση χρέους».

Ευρωζώνη. Ο ισχυρός άνδρας του γερμανικού τραπεζικού κατεστημένου χαρακτήρισε την Ελλάδα ως «ειδική περίπτωση», αλλά ερωτηθείς από την «Κ» εάν θα μπορούσε η διαφορετικότητα αυτή να λειτουργήσει θετικά για τη χώρα, με την έννοια ότι θα της επέτρεπε να διεκδικήσει ριζική μεταβολή του Μνημονίου, εμφανίσθηκε αρνητικός, δηλώνοντας ότι οι στόχοι δεν πρόκειται να αλλάξουν. Σημείωσε, όμως, ότι μπορούν να συζητηθούν επιμέρους τροποποιήσεις στις μεθόδους διά των οποίων μπορούν αυτοί να επιτευχθούν. «Η Ελλάδα τυγχάνει ήδη ιδιαίτερης μεταχείρισης. Η χρονική διάρκεια της προσαρμογής της έχει επιμυκυνθεί σημαντικά. Η Ελλάδα ωφελήθηκε από μια ξεχωριστή απομείωση χρέους. Βλέπεται, η Ελλάδα έλαβε πολύ περισσότερη υποστήριξη από κάθε άλλη χώρα» τόνισε ο κ. Βάιντμαν, και πρόσθεσε: «Η

Στη Γερμανία, βαρέθηκαν να ακούν και να μιλούν για την Ελλάδα

Του απεσταλμένου μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Το χειρότερο πράγμα για την Ελλάδα, δεν είναι το γεγονός ότι πολλοί έπαψαν να βλέπουν την έξοδο της από την Ευρωζώνη ως συστημικό κίνδυνο. Είναι ότι άρχισαν να θεωρούν αυτό το ενδεχόμενο ως συστημικό όφελος. Στη Γερμανία όλο και περισσότεροι έχουν βαρεθεί να ακούνε τα νέα από την Ελλάδα.

«Πάντα για κάποια αποτυχία ακούμε, και συχνά για διαδελώσεις, φασαρίες, εμπρησμούς, καταστροφές», λέει Έλληνας που ζει χρόνια στη Γερμανία. «Πολλές φορές η κατάσταση παρουσιάζεται με πιο μελανά χρώματα, λόγω των υπερβολών του Τύπου. Τις περισσότερες φορές, δυστυχώς είναι αλήθεια. Κι αυτό έχει δημιουργήσει κόπωση στην κοινή γνώμη». Η έξοδος της Ελλάδας από τη Ζώνη του Ευρώ, όχι μόνο δεν θα δημιουργήσει πανικό, στους Ευρωπαίους, αλλά αντιθέτως: πολλοί θα ανακουφιστούν. Το α-

γαπημένο ρητό είναι «καλύτερα ένα τέλος με τρόμο, παρά ένας τρόμος δίχως τέλος».

Στη Γερμανία το «ελληνικό πρόβλημα» κυριαρχούσε δύο χρόνια στις συζητήσεις. «Μετά το 2009, μιλάσαμε στη Βουλή για την Ελλάδα περισσότερο απ' όσο μιλάσαμε τα τελευταία σαράντα χρόνια», είπε ο βουλευτής των Χριστιανοδημοκρατών (και πρόεδρος της ομάδας εργασίας για τις ευρωπαϊκές υποθέσεις του κόμματος) κ. Μάικλ Στίμπγκεν σε εκδήλωση που έκανε το ίδρυμα Κόνραντ-Αντενούερ. Και η Ελλάδα δεν κυριαρχεί μόνο στις συζητήσεις του κοινοβουλίου. Στα πρωτόεγλιδα των εφημερίδων, στις κουβέντες των απλών ανθρώπων για τα λεφτά τους η Ελλάδα έχει πάντα την τιμητική της.

Κατά κάποιο τρόπο το 2% της Ευρωζώνης κατάφερε να γίνει το σύμβολο της ευρωπαϊκής κρίσης, όπως η Lehman Brothers έχει γίνει σύμβολο της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Αυτό είναι δίκαιο μαχαίρι. Μπορεί να κά-

«Μετά το 2009, μιλάσαμε στη Βουλή για την Ελλάδα περισσότερο απ' όσο μιλάσαμε τα τελευταία σαράντα χρόνια», είπε ο βουλευτής των Χριστιανοδημοκρατών Μάικλ Στίμπγκεν.

νει τον κ. Αλέξη Τσίπρα να φαντάζε-ται ότι κρατά πυρηνικά όπλα στα χέρια του και ότι μπορεί να απειλεί ότι θα γίνει κάτι σαν τον Σαμουήλ στο Κούγκι, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε

Η έξοδος της Ελλάδας από τη Ζώνη του Ευρώ όχι μόνο δεν θα δημιουργήσει πανικό αλλά αντιθέτως πολλοί θα ανακουφιστούν.

ότι η Lehman Brothers αφέθηκε από τις αμερικανικές αρχές να χρεοκοπήσει για παραδειγματισμό άλλων. Όλοι συμφωνούν: η Ελλάδα δεν έπρεπε να γίνει το 2001 μέλος της Ευρωζώνης. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι το καλύτερο για όλους θα ήταν να αποχωρήσει. «Οχι μόνο για την Ευρωζώνη, αλλά και για την ίδια, ώστε να ανακτηθεί με εθνικό νόμισμα την παραγωγικότητά της». Το βασικό όμως

είναι η κόπωση. Κι αυτό παίζει μεγάλο ρόλο στην πολιτική. «Με πλησιάζουν ψηφοφόροι που με ρωτούν: "Αφού ξέρετε ότι δεν θα πάρουμε τα λεφτά μας πίσω, γιατί επιμένετε;"», θα πει ο κ. Μάικλ Στίμπγκεν.

Το πρόβλημα των Χριστιανοδημοκρατών είναι ότι του χρόνου έχουν εκλογές κι αυτό κάνει τις αποφάσεις πιο πιεστικές. Δεν μπορούν να πάνε στους ψηφοφόρους έχοντας ανοικτά θέματα, όπως είναι η «απέλπιδα» χρηματοδότηση της Ελλάδας, πολιτική που δεν είναι συμπαθής στους ψηφοφόρους τους.

Για πολλούς στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα φέτος πρέπει να τελειώνει το «ελληνικό πρόβλημα» και μια πιθανή νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις σημερινές εκλογές δίνει ένα καλό πάτημα. Δεν γνωρίζουν και οι ίδιοι αν είναι η καλύτερη πολιτική μακροπρόθεσμα, αλλά φαντάζει μια καθαρή λύση: «Κάναμε ό,τι μπορούσαμε, αλλά οι Έλληνες δεν ήθελαν τις μεταρρυθμίσεις».

Το πιο ενοχλητικό πράγμα σε μια δη-

μόσια συζήτηση είναι ότι σπανίως κάποιος από το κοινό αναφέρεται στην Ελλάδα. Οι περισσότεροι λένε «οι Έλληνες, που αμέλησαν αυτό», «οι Έλληνες που έκαναν το άλλο». Δεν γνωρίζουμε αν αυτό οφείλεται σε μια ιδιοτροπία της μετάφρασης, αν είναι η επιρροή της Bild με τα 4 εκατ. φύλλα (πάντα αναφέρεται περιφρονητικά για τους «Ελληνες»), ή αν υπάρχει ακόμη το γνωστό δέος για την αρχαία Ελλάδα την οποία θέλουν, έστω ασυνείδητα, να ξεχωρίσουν από τα καμώματα των σύγχρονων Ελλήνων.

Το θέμα είναι ότι το κλίμα έχει βαρύνει πολύ κατά της Ελλάδας στη Γερμανία. Πολύ περισσότερο μεταξύ των ψηφοφόρων, οι επιθυμίες θα αποκτήσουν ιδιαίτερο βάρος κατά το προεκλογικό έτος 2013. Όπως έλεγε Γερμανός δημοσιογράφος, «οι φορολογούμενοι εδώ δεν μπορούν να καταλάβουν πώς η Ελλάδα ζητεί λεφτά ψηφίζοντας εκείνους που λένε ότι δεν θα τα αποπληρώσουν. Αυτό τους ξεπερνά».

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------	--------

Ο φανερός πλούτος και η άδηλη φτώχεια

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ**

Είμαστε πλούσιοι ή φτωχοί; Ορισμένα ευρωπαϊκά μέσα, ιδίως γερμανικά, με ρεπορτάζ τους λίγες ημέρες πριν από τις εκλογές, διατείνονταν ότι παρά την κρίση οι Έλληνες καλοπερνούν. Όλος ο κόσμος είναι έξω, σε καφετέριες, ταβέρνες και υπάρχουν ακόμη αρκετοί πλούσιοι που ζουν πολυτελώς, οργανώνοντας πάρτι και πίνοντας μπίρες σε παραλίες προς 8 ευρώ το μπουκάλι. «Ενώ η χώρα απειλείται με έξοδο από το ευρώ και η ανεργία ξεπερνάει το 22%, η ελίτ της χώρας περικρακάωνεται. Δεν πληρώνει φόρους και θωρακίζει τα λεφτά της στο εξωτερικό» έγραφε προ ημερών η Bild. Την ίδια άποψη δείχνει να συμμερίζεται και ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Β. Σόιμπλε, που δήλωσε στο περιοδικό Stern ότι «οι μικροί υποφέρουν, αλλά οι πλούσιοι έχουν δέσει τον γαϊδαρό τους». «Λυπάμαι πολύ για τους ανθρώπους στον δρόμο, αλλά δεν μπορώ να τους σώσω». Τον εντυπωσίαζε η Ελλάδα των γιστ. «Όταν σκέφτεται κανείς όλους αυτούς τους ιδιοκτήτες σκαφών αναψυχής αντιλαμβάνεται γιατί δεν είναι εύκολη η περικοπή του κατώτατου μισθού. Ωστόσο, αν η χώρα θέλει να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της, ο κατώτατος μισθός πρέπει να μειωθεί», είπε. «Το εκλογικό αποτέλεσμα δεν θα αλλάξει κάτι· θα χρειαστεί να ληφθούν σκληρά μέτρα», κατέληξε. Επί της κεφαλής των φορολογουμένων με τα διαφανή έσοδα που για πολλοστή φορά θα αρμεχτούν και θα κουρευτούν.

Είμαστε πλούσιοι ή φτωχοί; Από τα 5,7 εκατ. φορολογουμένων τα 2,8 εκατ. εμφανίσαν για το 2010 εισοδήματα κάτω των 12.000 ευρώ (και δεν φορολογήθηκαν). Από τα υπόλοιπα 2,9 εκατ., ετήσιο εισόδημα άνω των 100.000 ευρώ δήλωσαν μόνο 38.574 πολίτες (από 35.635 για το 2009)· υπό τον φόβο των ελέγχων σημειώθηκε αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων κατά 1,5 δισ. ευρώ. Ωστόσο σε 49 από 73 μειώθηκαν οι Έλληνες κροίσοι (δηλωθέντα εισοδήματα άνω των 900.000 ευρώ) και σε 19 από 25 εκείνοι με εισοδήματα 800.000 - 900.000 ευρώ. Βέβαια το πρόβλημα δεν είναι η εμφανιζόμενη ως μείωση των εισοδημάτων των κροίσων, αλλά η ραγδαία εκπτώκευση των ασθενέστερων στρωμάτων. Τα εισοδήματα μισθωτών - συνταξιούχων υποχώρησαν στα 66,65 από 73,92 δισ. ευρώ. Το α' τετράμηνο του 2012 έκλεισαν 56.664 επικηρήσεις. Την τριετία 2009 - 2011 έβαλαν λουκέτο 486.000 επιχειρήσεις, ενώ άνοιξαν 227.728 νέες. Άνω των 15.000 ελληνικών επιχειρήσεων έχουν μεταναστεύσει στα Βαλκάνια. Η ανεργία ανήλθε στο 22,6%, από 15,9% πέρυσι.

Η μεσαία τάξη συρρικνώνεται και η χαμηλότερη αγγίζει την εξαθλίωση. Μια 35χρονη μητέρα συνελήφθη προχθές να κλέβει από σούπερ μάρκετ του Ηρακλείου Κρήτης τρόφιμα για τα παιδιά της. Συγκλονίστηκαν οι αστυνομικοί από την ιστορία της... Το δράμα που έκρυβαν από αξιοπρέπεια πολλοί γονείς προδόθηκε από τα παιδιά φέτος στα σχολεία. Φιλάνθρωποι έτρεξαν σε πολλές περιπτώσεις να τους εφοδίσουν με τρόφιμα. Όμως, αύριο; Η ανέχεια, ακόμη και ανάμεσα στους εργαζομένους, οι οποίοι δεν μπορούν να σηκώσουν λογαριασμούς, χαράτσια, φόρους, που διογκώνονται ακατάπαυστα, έχει αφαιρέσει από την επικοινωνία τους με τους άλλους την ταχυδακτυλουργία του ψεύδους. Τον σαλτιμπαγκισμό του βολεμένου. Απλώς, μέχρι σε έναν ορισμένο βαθμό δυστυχίας, η παρηγοία μοιάζει απρεπής και η δυσκολία καλύπτεται πίσω από το προσώπιο του πολιτισμένου. Πέρα από αυτόν τον βαθμό, η σάρκα της κοινωνίας άδει υψηλοφώνως τη διάλυσή της.

Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ως απάντηση στην κρίση

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΡΟΖΑΚΗ***

μπληρώνει μια κοινή δημοσιονομική, τουλάπιστον, πολιτική, προτρέχει της παρουσίας της και την υποκαθιστά.

Αυτή η πρωθύστερη ανάπτυξη της νομισματικής πολιτικής συμβαδίζει ιστορικά με μια γενικότερη και αντιφατική, θα έλεγα, ανατροπή των προτεραιοτήτων της Ε.Ε. Ενώ εισάγεται το κοινό νόμισμα ως προωθμένη ουσιαστικά συνεργασία και στοιχείο ολοκλήρωσης, παρατρέπει ταυτόχρονα μια οπισθοδρόμηση του φαινομένου της εμβάθυνσης. Η θεμελιακή επιλογή των αρχών του αιώνα για μαζική – κι όχι ιδιαίτερα συντεταγμένη – διεύρυνση με δώδεκα νέα μέλη, όχι μόνο τροποποιεί την ισορροπία α-νάμεσα στην εμβάθυνση και τη διεύρυνση, αλλά ουσιαστικά διασπώνει μια νέα πρόταση ενδοευρωπαϊκών σχέσεων. Γιατί συμπεριλαμβάνει στους κόλπους της Ε.Ε. δέκα τολυδάριστον κράτη που διενδύουν σε αυτήν με στόχους και προσδοκίες οι οποίες απέχουν από το όραμα μιας πολιτικά ενσωματωμένης Ευρώπης, κομίζοντας μαζί τους τόσο θεσμικές όσο και δομικές ανετοιμότητες που, από τη φύση τους, δεν μπορεί παρά να καθυστερούν τη διαδικασία της ολοκλήρωσης.

Η αλυσιδωτή αντίδραση που έχει ακολουθήσει τη τροποποίηση της ισορροπίας των προτεραιοτήτων έχει οδηγήσει σε μια συνολικότερη **επιστροφή στον εθνοκεντρισμό**, ως αποτέλεσμα της αδυναμίας των κρατών - μελών, που εμμένουν στην εμβάθυνση, να επικρατήσουν πλειοψηφικά, αλλά και της αποθάρρυνσης των λαών τους για ένα κοινό πολιτικό ευρωπαϊκό μέλλον. Οι διακυβερνητικές λογικές, συνεπώς, επικρατούν απέναντι στις υπερεθνικές «κοινοτικές» πολιτικές. Με τη σειρά της, η διακυβερνητική επικράτηση συνεπάγεται τη σχεδόν αποκλειστική επιβολή των οικονομικά ισχυρότερων κρατών της Ε.Ε. που, όπως το ζούμε εξάλλου σήμερα, υπαγορεύουν τις κύριες κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Εξαιρετικά δύσκολη η επόμενη μέρα

του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΜΟΥ**

Ος **τώρα** η συζήτηση γινόταν για τις εκλογές. Τώρα η συζήτηση μετατίθεται στην επόμενη μέρα ή στις επόμενες μέρες. Μπορεί να μην γνωρίζουμε ακόμη το αποτέλεσμα που θα προκύψει από τις κάλπες, αλλά ήδη ξέρουμε πολύ καλά ότι όποιο και να είναι αυτό η κατάσταση είναι τραγική και οι τρεις-τέσσερις μήνες που ακολουθούν δεν θα είναι απλώς δύσκολοι, θα είναι εξαιρετικά κρίσιμοι για την επιβίωση της χώρας και την παραμονή της στην Ευρωζώνη, για την οποία και αγωνιούν οι νουνεχείς πολίτες. Εκτός και αν βγει από τις κάλπες πρώτος ο ΣΥΡΙΖΑ και ο Αλ. Τσίπρας αποφασίσει ότι η Ελλάδα θα προκόψει εκτός Ευρωζώνης, αφού θεωρεί ότι «το ευρώ δεν είναι φετίχ».

Όλα δείχνουν ότι το αποτέλεσμα θα παιχθεί στην κόψη του Ήραριού. Τα αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων, είτε έτσι, είτε αλλιώς, είναι μέσα στο όρια του στατιστικού λάθους, αλλά όπως σωστά είπε ο «αντιπαθής» Γερμανός υπουργός Οικονομικών, ο κ. Σόιμπλε, δεν έχει και τόση σημασία ποιο θα είναι πρώτο κόμμα και τι είδους κυβέρνηση θα προκύψει από τις κάλπες και τις ζυμώσεις που θα επακολουθήσουν. Σημανία έχει η πραγματικότητα της ελληνικής οικονομίας η οποία θα συνεχίσει να απαιτεί τη λήψη μέτρων. Εστω και αν οι δανειστές θελήσουν να επιδείξουν ευελιξία. Ευελιξία όμως εντός του πλαισίου των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Ελλάδα και περιορισμένου κόστους γι' αυτούς.

Ο δημόσιος διάλογος κατά την προεκλογική περίοδο έγινε με την παραδοσιακή ελληνική πρακτική. Οι αρχηγοί, τα κόμματα και οι εκπρόσωποι τους μιλούσαν για καταγγελία, ακύ-

ρωση ή αναδιαπραγμάτευση του Μνημονίου, ερήμην της άλλης πλευράς, η οποία έστειλε συνεχώς σήματα και μηνύματα που οι δικοί μας αγνούσαν επιδεικτικά. Στη μεγάλη του πλειοψηφία, ο κόσμος εγκλωβίστηκε σε αυτό τον διάλογο, όχι μόνο γιατί έτσι είναι εκπαιδευμένος από συστάσεως ελληνικού κράτους, αλλά και γιατί φαντασώνει επιστροφή στο μοντέλο που κατέρρευσε οριστικά και αποκλείεται να αναβιώσει με οποιαδήποτε κυβέρνηση και με οποιοδήποτε νόμισμα. Τελεία και παύλα.

Η ελληνική κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές, αν προκύ-

Ο χρόνος που θα διαθέτει η νέα κυβέρνηση για να προχωρήσει τις μεταρρυθμίσεις, αρχίζει να μετρά από αύριο και θα είναι ελάχιστος.

ψει και όταν προκύψει, θα είναι αναγκασμένη να διαχειριστεί πολύ δυσάρεστες καταστάσεις και προοπτικές. Κορυφαίο και άμεσο πρόβλημα είναι η σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος που κλυδωνίζεται επικίνδυνα μετά τις αποσύρσεις των καταθέσεων των τελευταίες εβδομάδες. Πρέπει παράλληλα να αντιμετωπισθούν άμεσα τα προβλήματα των νοσοκομείων, της ενέργειας, της δημόσιας ασφάλειας και βεβαίως της δημόσιας διοίκησης που ήταν ανίκανη και τώρα έχει περιπέσει σε κόμα, μετά δύο μήνες απραξίας λόγω εκλογών. Αλλά πέρα από αυτά υπάρχουν ευρύτερα ζητήματα που

θα χρειάζονται άμεση διαχείριση.

Η νέα κυβέρνηση θα είναι αντιμέτωπη με ένα εξαιρετικά δύσπιστο, έως και εχθρικό, διεθνές περιβάλλον και ταυτόχρονα με ένα ελληνικό κοινό το οποίο έχει ενσωματώσει προσδοκίες ό-τι η πολιτική του Μνημονίου θα αλλάξει αμέσως και εντελώς, καθώς όλο το πολιτικό σύστημα υποσχόταν από κατάρνηση και ακύρωσή του έως αναδιαπραγμάτευση. Η σκληρή πραγματικότητα όμως θα είναι τελείως διαφορετική. Είναι σαφές ότι η Γερμανία πάρα πολύ δύσκολα θα δεχθεί ουσιαστική αλλαγή των όρων του Μνημονίου και η Αγκελα Μέρκελ το διαλαλεί σε όλους τους τόνους. Δεν θέλει η χαλάρωση να δημιουργήσει προηγούμενο για άλλες χώρες. Όυτε το ΔΝΤ είναι διατεθειμένο να αποδεχθεί μεγάλη από-κλιση από τους στόχους. Χωρίς να λησμονούνται και οι δυνάμεις μέσα και έξω από την Ευρωζώνη που επιθυμούν πλέον την έξοδο της Ελλάδας.

Αναμφισβήτητα, η χώρα χρειάζεται κυβέρνηση σε χρόνο μηδέν και το πολιτικό σύστημα δεν έχει περιθώρια χρονοτριβών. Αν δεχθούμε ότι η νέα κυβέρνηση θα είναι πραγματικά να διατηρήσει την Ελλάδα μέσα στην Ευρωζώνη θα είναι αναγκασμένη να πάρει τάχιστα τα περίφημα μέτρα «του Ιουνίου», ή εκείνα που αφορούν μεταρρυθμίσεις. Θα μπορεί να το κάνει; Ο χρόνος που θα διαθέτει, αρχίζει να μετρά από αύριο και θα είναι ελάχιστος, ως τις αμερικανικές εκλογές, το πολύ. Στο μεταξύ, οι εξελίξεις στην Ευρώπη θα είναι ραγδαίες και οι ζυμώσεις θα μετουσιώνονται σε αποφάσεις. Η Ελλάδα δεν θα έχει δυνατότητες ε-λιγμών και υπεκφυγών αν θέλει να συμμετέχει ο' αυτές.

φορούν σοβαρές διαρθρωτικές μεταβολές στον πάσχον ελληνικό σώμα οι οποίες πρέπει να επιτευχθούν, είτε παραμείνουμε στην Ευρωζώνη, είτε εκτός αυτής, γιατί αποτελούν απαραίτητα στοιχεία εξυγίανσης για την προκοπή της χώρας, της οικονομίας της, αλλά, θα έλεγα, και της ελληνικής κοινωνίας και της πολιτικής ζωής. Μια τέτοια διάκριση ανάμεσα στη διαπραγματεύσιμη ύλη και στις αδιαπραγμάτευτες αναγκαιότητες πρέπει να γίνει κατανοητή από όλους μας αλλά, κυρίως, να τονιστεί στους θεσμικούς συνομιλητές μας στη διάρκεια μιας διαδικασίας διαπραγματεύσεων.

Υπάρχει, όμως, και ένα δεύτερο ζήτημα το οποίο θα πρέπει να συζητήσουμε με σοβαρότητα: εάν η Ελλάδα θέλει να συμμετάσχει στη διαφαινόμενη πορεία προς την κατεύθυνση μιας πιο πολιτικής Ευρώπης, θα πρέπει να συνεκτιμοποιήσει ότι μια περισσότερο κεντρικά οργανωμένη Ε.Ε. θα σή-μαινε ισχυρότερο έλεγχο σημαντικών τομέων της πολιτικής από τους υπερεθνικούς και τους διακυβερνητικούς θεσμούς. Είμα-στε άραγε έτοιμοι να δεχτούμε αυτήν την πραγματικότητα, που απαιτεί πειθαρχία, προσαρμογή σε κοινά υποδείγματα ζωής – με σεβασμό, βέβαια, ορισμένων διαστάσε-ων των τοπικών ιδιαιτεροτήτων – σε έκταση πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που μας είχε συνηθίσει η ατελής και σχετικά περιορι-σμένη, ως και σήμερα, ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η απάντηση θα πρέπει να είναι θετική γιατί οι ωφέλειες που μπορεί να προ-κύψουν από μια ενίσχυση της Ευρώπης για τις χώρες – μέλη αντισταθμίζουν οποια-δήποτε δυσανεξίες παραχωρήσεων. Αυτή, εξάλλου, δεν υπήρξε η διαπίστωση που μας οδήγησε στην ένταξη στην τότε Κοινότη-τα και στην ένταξή μας στην ΟΝΕ;

* Ο κ. Χρήστος Ροζάκης είναι πρώην υφυπουργός Εξωτερικών και ομότιμος καθηγητής Διεθνούς Δικαι-ου του Πανεπιστημίου Αθηνών.

«Ανομολόγητη» η ψήφος Τσίπρα

Του **ΣΤΑΜΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Κάτι το χαρακτηριστικό και παράδοξο που συμβαίνει στις σημερινές εκλογές είναι πως το ρεύμα το οποίο καταγράφουν μερικές δημοσκοπήσεις υπέρ του κ. Τσίπρα είναι εν πολλοίς βουβό και κάπως μουλκαχτό. Διότι αν αληθεύουν οι προβλέψεις πως ο ΣΥΡΙΖΑ προσεγγίζει το 30% και διαγωνίζεται με τη Ν.Δ. για την πρώτη θέση, τούτο θα 'πρεπε να είχε εκδηλωθεί και δημόσια. Με μεγάλες και ενθουσιώδεις συγκεντρώσεις του «ελπιδοφόρου» κόμματος, με μια θεαματική άνοδο κυκλοφορίας της «Αυγής», με μαζικές και επίσημες προσχωρήσεις διαφόρων εκπροσωπευτικών φορέων στον ΣΥΡΙΖΑ, με πολιτικο-καβγάδες στα καφενεία ή στις κοινωνικές συγκεντρώσεις, μεταξύ Τσιπραίων - Σαμαρικών κ.ά. Όμως, παρ' ότι το δίλημμα των εκλογών είναι καιρίο, αίφνης ούτε η ΓΣΕΕ ούτε η ΑΔΕΔΥ, που εί-ναι κορυφαίοι «κοινωνικοί εταίροι», έκριναν σκόπημο να πάρουν θέση σχετικά με την παραμονή μας ή ό-χι στο ευρώ και την Ε.Ε. Είναι, άλλωστε, γνωστόν πως οι διοικήσεις των δύο τριτοβάθμιων οργανώσεων απαρτίζονται κυρίως από «προνομιούχους» συνδι-καλιστές των ΔΕΚΟ, που προσπιζούνται τα προ-κλητικά «κεκτημένα» τους. Με το ίδιο κίνητρο –και κατά τις επίσημες δηλώσεις του ΠΑΣΟΚ– μια μεγά-λη μερίδα χρυσοκάνθαρων τέως συνδικαλιστών του έχει προσχωρήσει σιωπη-ρώς και υποστηρίζει ενερ-γώς τον ΣΥΡΙΖΑ.

Αν υπερिσχύσει το ιδιοτελές συμφέρον...

Οι λόγοι, λοιπόν, για τους οποίους το ρεύμα Τσί-πρα παραμένει βουβό και μουλκαχτό είναι προφανείς. Οι κύριοι αυτοί αρνούνται να αναλάβουν οποιαδή-ποτε ευθύνη για την αυριανή «μυστική» τους ψήφο. Στερούνται οποιοδήποτε επικειρήματος προκειμέ-νου να την αιτιολογήσουν και να την θεμελιώσουν. Επιδιώκουν να απαλλαγούν κάθε ευθύνης για τις συ-νέπειες της επιλογής τους. Αρκούνται μόνον στην πα-ράταση των προνομίων τους, έστω σε συνθήκες α-κυβερνησίας και χάους από την αυριανή Δευτέρα. Ο ίδιος ο κ. Τσίπρας, σε μια στιγμή ελεγχόμενης με-τριοπάθειας, ομολόγησε στην «Κ» της Κυριακής 3 Ιου-νίου ότι «δεν έχει την αυταπάτη πως ο κόσμος που τον ψηφίζει είναι στο σύνολό του τοποθετημένος στην Αριστερά» και απέδωσε το «ρεύμα» του στα λάθη των αντιπάλων του. Την ίδια, όμως, στιγμή ο επικεφαλής του ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνον αντιτάσσεται στις αποκρατι-κοποιήσεις, αλλά προαναγγέλλει και επανακρατικο-ποιήσεις. Εναντιώνεται σε μεγάλες και εγκατεριμένες επενδύσεις, απειλώντας πως θα τις καταργήσει. Υπε-ρασπίζεται «τα κεκτημένα δικαιώματα» κάθε ανη-συχούτσου «δικαιούχου», κλείνοντας το μάτι στο στρε-βλό, φαύλο και παραχρημένο παρελθόν.

Όμως, εκτός των αυτόμολων κομματοσυνδικα-λιστών του ΠΑΣΟΚ «και άλλων δυνάμεων»· εκτός εκείνων που μετέφεραν τις καταθέσεις τους στο ε-ξωτερικό και τώρα «πενδύουν» αδιότακτα στη δραχ-μή· εκτός των κάθε είδους «ανασφαλών» έναντι μιας υπαρκτής και ελεγκτικής διακυβέρνησης, υπάρχει και ένα «ανώνυμο» πλήθος, που συρρέει (εξ ίσου α-νομολόγητα και ανεύθυντα) με το «ρεύμα Τσίπρα». Είναι όλοι όσοι ασπάζονται τον «καταλογισμό» του κ. Νίκου Φωτόπουλου εναντίον συνετών και αντι-φρονούντων συναδέλφων του στη ΔΕΗ, που απο-δοκμάζουν τα έργα του τις ημέρες του: «Δεν ξέρουν το συμφέρον τους». Το «συμφέρον τους», έστω και αν αυτό είναι παράλογο και προκλητικό. Εστω και αν είναι εις βάρος του κοινωνικού συνόλου. Εστω και αν μας απειλεί με μια νέα εθνική τραγωδία... Σή-μερα θα διαπιστώσουμε πόσο από τους συμπολί-τες μας αποφράσσε με τέτοια κριτήρια. Θα δούμε τι μας επιφυλάσσει η «νύχτα των εκλογών»· αν το αποτέλεσμα σημαίνει μια οδυνηρή και «μακρά νύ-χτα» για τη χώρα μας.

stamoszoulas@gmail.com

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Για το Τατόι

Κύριε διευθυντά
Στην «Καθημερινή» δημοσιεύσατε στοιχεία για την αξιοποίηση 23.550 μόνο στρεμμάτων από τα 42.000 στρέμματα του κτήματος Τατόι.

Αναφέρεται, μεταξύ άλλων στοιχείων, ότι στο πρώην βασιλικό κτήμα υπάρχουν 49 κτίσματα συνολικού εμβαδού 14.340 τετραγωνικών μέτρων, ούτε λίγο ούτε πολύ(!), και ότι ως αξιοποίηση προ-τείνεται η... μουσειακή χρήση όλων αυτών των κτιρίων με εμβαδόν τώσων χιλιάδων τετρ. μέτρων.

Απ' ό,τι ξέρω το περίφημο ιστορικό ανάκτορο του Schoeburg στη Βιέννη χρησιμοποιείται κα-τά ένα μέρος ως ξενοδοχείο με σημαντικά κέρ-δη – και ένα μόνο τμήμα ως διατηρητέο ανάκτορο - μουσείο.

Ακόμη πρακτικότερη χρήση θα ήταν αν τόσα πολλά κτίρια μπορούσαν να μελετηθούν για τη λειτουργία εκεί ενός νοσοκομείου που να εξυ-πηρετεί τις γειτονικές περιοχές του Ιλίου, του Με-νιδίου, της Χασιάς, του Ασπροπύργου, των Θρα-κομακεδόνων που κατοικούν χιλιάδες αναζο-παθούντες συνάνθρωποι μας, χωρίς κοντινή νο-σοκομειακή υποστήριξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΠΑΝΤΟΥΒΑΚΗΣ
Επίτιμος δικηγόρος

Θα ξυπνήσουμε και πάλι ως Ευρωπαίοι;

Κύριε διευθυντά
Σε σχέση με τις σημερινές εκλογές, ένα και μό-νο ερώτημα έχω για να κάνω. Αύριο Δευτέρα, στις 18 Ιουνίου, θα ξυπνήσουμε και πάλι ως Ευ-ρωπαίοι πολίτες;

Τρέμω και να το σκεπτώ, ότι ενδέχεται μετά α-πό αυτές τις εκλογές η ζωή μας να ρυθμίζεται όχι από κάποια ευρωπαϊκή συνθήκη του 2012, αλλά από το μαρξιστικό μανιφέστο του 1848. Κι από τους ανθρώπους, που εμπνέονται ακόμη και από τον τρο-μερό Μπέρια.

ΤΑΚΗΣ ΣΟΥΒΑΛΙΩΤΗΣ
Χαλανδρίτσα Πατρών

ΘΕΜΑ

Πόσο εφικτή είναι η ανάπτυξη σε περίοδο κρίσης
Σελ. 11

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Το ευρωπαϊκό μοντέλο προβλέπει επενδύσεις μέσω δημοσιονομικής πειθαρχίας και αξιοπιστίας

ΗΠΑ

Το αμερικανικό μοντέλο προβλέπει ελεγχόμενο πληθωρισμό και ήπια δημοσιονομική πολιτική

ΕΛΛΑΔΑ

Πόσο αναπόφευκτη είναι η ύφεση και πόσο μπορούν να βοηθήσουν τα ευρωπαϊκά κονδύλια

ΣΥΝΤΑΓΗ

Τα τρία συστατικά για αποτελεσματικό μείγμα οικονομικής πολιτικής παντός καιρού

ΣΗΜΕΡΑ

Αγωνία στις τράπεζες για το αποτέλεσμα των εκλογών

Σε επιφυλακή βρίσκονται οι τράπεζες περιμένοντας το αποτέλεσμα των εκλογών. Η ισορροπία τρέμου, που κυριαρχεί τον τελευταίο μήνα έχει ημερομηνία λήξης το βράδυ των εκλογών, με την προϋπόθεση ότι τα exit poll θα αναδείξουν βιώσιμη κυβέρνηση. Οι αναλήψεις καταθέσεων έχουν συμπίεσει τα επίπεδα τους ακόμη και κάτω από τα 155 δισ. ευρώ περίπου. Οι τράπεζες αναμένουν την εκτόνωση της ανησυχίας, προκειμένου να ισορροπήσει η κατάσταση στις καταθέσεις, αλλά και να προχωρήσει η δεύτερη φάση της κεφαλαιοποίησης. **Σελ. 3**

Η Carrefour εγκαταλείπει την ελληνική αγορά

Λίγτερα από 12 χρόνια παρουσίας η Carrefour εγκαταλείπει την ελληνική αγορά. Ο μεγαλύτερος λιανεμπορικός όμιλος της Ευρώπης και δεύτερος μεγαλύτερος παγκοσμίως ανακοίνωσε ότι συμφώνησε με τον όμιλο Αφοί Μαρινόπουλου Α.Ε. να του πουλήσει το μεριδίό της στην Carrefour- Μαρινόπουλος, το οποίο ανέρχεται σε 50%. Ο γαλλικός όμιλος επιλέγει να αποδεσμευθεί από αγορές που δεν παρουσιάζουν προοπτικές. **Σελ. 7**

Παράγωγα σε δραχμή έχουν ήδη σχεδιάσει ορισμένοι οίκοι

Οι αγορές προετοιμάζονται για ενδεχόμενη έξοδο της χώρα από την Ευρωζώνη και επιστροφή σε, υποτιμημένη, δραχμή ή άλλο νόμισμα. Η επιχείρηση αυτή έχει ξεκινήσει εδώ και μήνες, αλλά έχει ενταθεί ιδιαίτερα τις τελευταίες εβδομάδες. Ενδεικτικό είναι ότι ορισμένοι οίκοι φέρεται να έχουν προσχεδιάσει παράγωγα προϊόντα με υποκείμενη αξία τη δραχμή, που θα δίνουν το δικαίωμα αγοράς ή πώλησής τους σε προσυμφωνημένη τιμή σε μελλοντική ημερομηνία. **Σελ. 3**

Προεξοφλούν νέο «κούρεμα» ομολόγων οι αγορές

Δεύτερο «κούρεμα» των ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου που δόθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους, προεξοφλούν αναλυτές. Στα μέσα της εβδομάδας που πέρασε και εν όψει των εκλογών τα νέα ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου αποτιμήθηκαν στο 13% της ονομαστικής τους αξίας. Αξίζουν, δηλαδή, 13 σεντς ανά ευρώ. Ενδεχόμενο νέο «κούρεμα» θα έχει σοβαρότατες επιπτώσεις, πλήττοντας ακόμα περισσότερο τους μικροομολογιούχους. **Σελ. 4**

ΓΡΑΦΟΥΝ

Με υλικά καταδείψεως δεν χτίζεται σπίτι
Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΟΥΤΡΑ**, χρηματοοικονομικού αναλυτή, στελέχους ITC Markets στο Λονδίνο

Για ένα εθνικό σχέδιο σταθεροποίησης και ανάπτυξης
Του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΑΡΡΗ**, καθηγητή ανάπτυξης και διεθνούς οικονομικής, στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Αθηνών

Πού βρισκόμαστε με την κρουαζιέρα;
Του **ΑΝΔΡΕΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ**, μέλους του δ.σ. του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Αντιπροέδρου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας

Σελ. 6

Ναρκοπέδιο τα άδεια Ταμεία για την επόμενη κυβέρνηση

Με δεδομένο τα άδεια Ταμεία των ασφαλιστικών φορέων ουδεμία κυβέρνηση μπορεί να επαναφέρει τις συντάξεις στο προ μνημονίων επίπεδο, χωρίς να διακινδυνεύσει τη διέγερση των ανισορροπιών στο εσωτερικό του ασφαλιστικού συστήματος. Μόνο στο ΙΚΑ η επιπλέον χρηματοδότηση υπερβαίνει το 1,4 δισ. ευρώ, ενώ στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών το έλλειμμα για το τρέχον έτος υπολογίζεται στα 96 εκατ. ευρώ. **Σελ. 2**

Παρατείνεται η ρύθμιση τακτοποίησης αυθαιρέτων

Στην εκπονή της θητείας της υπηρεσιακής κυβέρνησης δόθηκε τελικά παράταση στη ρύθμιση για τα αυθαίρετα μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου. Παράλληλα, παρατάθηκε και η υποβολή των δικαιολογητικών έως και τις 31 Δεκεμβρίου. **Σελ. 9**

LINKS

www.kathimerini.gr/links

• **Κυριακή.** Ανεπαρκές θα αποδειχθεί το σχέδιο διάσωσης της Ισπανίας.
• **Δευτέρα.** Η καλύτερη εταιρική συνεργασία θα ξεπεράσει τα προβλήματα της παγκοσμιοποίησης

Χρήματα για μισθούς και συντάξεις έως τον Ιούλιο

Στερεύουν τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους

Στην κόψη του ξυραφιού βρίσκονται τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους. Οποιαδήποτε κυβέρνηση αναδείξουν οι κάλπες θα βρεθεί αντιμέτωπη το καλοκαίρι με το οξύ ζήτημα εξεύρεσης πόρων για να πληρώσει μισθούς και συντάξεις. Τα στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας τις τελευταίες μέρες, δείχνουν ότι το Δημόσιο θα καταβάλει κανονικά τις υποχρεώσεις του και τον Ιούλιο. Αυτή τη στιγμή, το Δημόσιο έχει στην «άκρη» περίπου 2 δισ. ευρώ. Ωστόσο, για τον Αύγουστο, κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα. Ολα θα εξαρτηθούν από την εισροή των φορολογικών εσόδων, εκτιμούν παράγοντες του υπουργείου Οικονομικών. Εάν οι φορολογούμενοι ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, τότε τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους φθάνουν έως τις 20 - 21 Ιουλίου. Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) ελέγχουν καθημερινά με αγωνία έναν πίνακα με τις ροές των κεφαλαίων. Τόσο εκείνων που μπαί-

νουν στο ταμείο, όσο κι εκείνων που βγαίνουν.

Ενδεικτική της κατάστασης είναι η δήλωση του υπηρέσιακού υπουργού Εργασίας κ. Αντ. Ρουπακιά ότι η καταβολή των συντάξεων του Ιουλίου θα γίνει κανονικά, αλλά η πληρωμή των συντάξεων του Αυγούστου δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του υπηρέσιακού υπουργού και της υπηρέσιακής κυβέρνησης.

Βασική προτεραιότητα του υπουργείου Οικονομικών είναι να υπάρχουν χρήματα για τους μισθούς και τις συντάξεις. Βάσει αυτού του σεναρίου, το κράτος θα «παγώσει» τις υπολοίπες υποχρεώσεις του προς προμηθευτές, επιχορηγήσεις κ.λπ. Ομως, μία τέτοια εξέλιξη θα είναι η αρχή του τέλους για την αγορά, αναφέρουν αρμόδιοι παράγοντες. Το «λογικό» και βασικό σενάριο βάσει του οποίου δουλεύει το υπουργείο Οικονομικών προβλέπει ότι στο τελευταίο δεκαήμερο του Ιουλίου θα «στεγνώσουν» τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους. **Σελ. 2**

Ομοιότητες - διαφορές Ελλάδας και Ισπανίας

Δημοσιονομική κρίση εδώ, τραπεζική εκεί

Μολονότι η Ελλάδα και η Ισπανία έχουν βρεθεί στο επίκεντρο της κρίσης, οι δύο χώρες αποτελούν δύο εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις. Πρώτα απ' όλα η ισπανική οικονομία είναι κυρίως εξαγωγική. Σε ό,τι αφορά το χρέος, στην Ισπανία φθάνει το 80,9% του ΑΕΠ, έναντι 160,6% στην Ελλάδα. Επιπλέον, η κρίση στην Ελλάδα είναι δημοσιονομική, ενώ στην Ισπανία τραπεζική. Μοναδική ομοιότητα είναι η υψηλή ανεργία που μαστιάζει και τα δύο κράτη. **Σελ. 4**

Ο πρωθυπουργός της Ισπανίας Μαριάνο Ραχόι.

Η ώρα των πολιτικών

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, εναποθέτει στους πολιτικούς ηγέτες της Ευρωζώνης τις ελπίδες για τη διευθέτηση της κλιμακούμενης κρίσης χρέους. Όπως τους υπενθύμισε την περασμένη Παρασκευή, η ΕΚΤ έχει στηρίξει τις ευρωπαϊκές τράπεζες χορηγώντας τους φθηνά δάνεια συνολικού ύψους ενός τρις. Ευρώ και τώρα «είναι σημαντικότερες οι πολιτικές επιλογές από τα εργαλεία νομισματικής πολιτικής τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε στο εγγύς μέλλον».

Εφοπλιστές και επιχειρηματίες ετοιμάζονται για «μετακόμιση»

Εάν υπάρξουν νέα φορολογικά βάρη στο μέλλον

Η πολιτική αβεβαιότητα και η διαφαινόμενη στοχοποίηση της ναυτιλίας από μερίδα της Αριστεράς, που διατυπώνει όλο και συχνότερα προτάσεις για επιβολή νέων φορολογικών επιβαρύνσεων στη ναυτιλία, ενδέχεται να δημιουργήσουν κύμα φυγής Ελλήνων εφοπλιστών από τον Πειραιά. Ήδη, οι πρώτοι Έλληνες εφοπλιστές έχουν αρχίσει να μετακινούν τις επιχειρήσεις τους στο εξωτερικό. Κυρίως στο Λονδίνο, στη Νέα Υόρκη, τη Γενεύη, στο Μόντε Κάρλο και στη Σιγκαπούρη. Κεντρικό ζήτημα είναι το αφορολόγητο των ναυτιλιακών επιχειρήσεων, το οποίο είναι συνταγματικά κατοχυρω-

μένο, επειδή ο νομοθέτης ήθελε να ενισχύσει τη χώρα ως διεθνές ναυτιλιακό κέντρο.

Τυχόν φορολόγηση του τζίρου των συγκεκριμένων εταιρειών θα αποδυνάμωνε τη θέση τους διεθνώς σε έναν έντονα ανταγωνιστικό κλάδο, τη στιγμή που εισάγουν ναυτιλιακό συνάλλαγμα της τάξης των 14 δισ. ευρώ ετησίως στη χώρα και προσφέρουν, άμεσα ή έμμεσα, απασχόληση σε περισσότερους από 200.000 Έλληνες. Την ίδια ώρα, επιχειρήσεις ετοιμάζουν αλλαγή έδρας, για φορολογικούς και άλλους λόγους που προκάλεσε η πρωτοφανής οικονομική κρίση. **Σελ. 3**

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Νέα εθνική συνεννόηση

Κυβέρνηση με ευρεία κοινωνική στήριξη και ισχυρές συμμαχίες.

Τις επόμενες ημέρες θα τελειώσει κι ένας τέταρτος μύθος, ο μύθος μιας διαπραγματεύσεως που δόθεν θα μας απάλλαζε από τον κόπο της διακυβέρνησης της προπαθείας. Σχεδόν στο σύνολό του, το πολιτικό σύστημα έχει δημιουργήσει μια φούσκα προσδοκίων. Αν τις αμέσως επόμενες ημέρες δεν υπάρξει μια αξιόπιστη κυβέρνηση, αυτή η φούσκα ίσως σπάσει με θόρυβο και καταστροφική απογοήτευση. Αν υπάρξει αξιόπιστη κυβέρνηση, η προπαθεία μεταρρυθμίσεων για να μειώσουμε στην Ευρωζώνη, ίσως διευκολυνθεί με πέντε ρυθμίσεις: (α) Να δοθούν άμεσα τα 6,5 δισ. ευρώ στο κράτος για να αποπληρώσει τα χρέη του σε ιδιώτες, ώστε να αναχαιτισθεί η καταστροφή θέσεων εργασίας.

(β) Να διευκολυνθεί η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας: Με τεχνική βοήθεια για να αντικαταστήσουμε

τον ράθυμο μηχανισμό απορρόφησης του ΕΣΠΑ με μια ομάδα 30 τεχνοκρατών που θα επιταχύνουν τη διάθεση των 14 δισ. ευρώ (7% του ΑΕΠ). Και με άμεση εκταμίευση μέτρα ενίσχυσης των χαμηλότερων εισοδημάτων.

(δ) Να επιμκυνθεί η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής κατά ένα ή δύο χρόνια. Δεν είναι τόσο εύκολο όσο λέγεται, διότι απαιτείται έγκριση από 16 ευρωπαϊκά κοινοβούλια για επιπλέον δανεισμό της Ελλάδας.

(ε) Να εφαρμοστούν με κάποια ελαστικότητα όλες ή σχεδόν όλες οι 77 ρυθμίσεις της δανειακής σύμβασης που εκκρεμούν —συνεκτιμώμεν τον χρόνο που χάθηκε λόγω εκλογών.

Τίποτα δεν θα είναι εύκολο. Θα είναι λιγότερο δύσκολο το μέτρο που θα αναδεικτούν δυνατότες από τις σημερινές εκλογές οι δυνατόι που μπορούν να ενισχύσουν (α)

την κοινωνική συνοχή και (β) τις συμμαχίες της χώρας με την Ευρώπη που ανατέλλει. Γιατί το εγχείρημα παραμονής της Ελλάδας στην Ευρωζώνη και σταδιακής απεμπλοκής της από το Μνημόνιο, απαιτεί ευρεία κοινωνική στήριξη και ισχυρές συμμαχίες. Πολύ περισσότερο, καθώς ισχυροί της Ευρώπης караδοκούν να αποσυρθούμε από το ευρώ.

Η ώρα της αλήθειας φτάνει. Χρει σήμερα, στις δύσκολες στιγμές της ιστορικής διαδρομής της, η ελληνική κοινωνία πνιγόταν από τοξικά σύννεφα σύγχυσης, τσάκιζε τους κώδικες εσωτερικής επικοινωνίας και κατέληγε σε δραματικούς δικασμούς. Έτσι, ανήμπορη να αντιδράσει, παραδομένη, η χώρα προσέτρεχε σε τρίτους, σε εξωτερικές δυνάμεις, να έρθουν να της λύσουν το πρόβλημα, ως από μηχανής θεοί. Ολοι, πια, έχουμε μάθει τη είδους θεοί ήταν, πόσο ακριβρά πληρώθηκαν η σύγχυση και η ανείπιπτοι δικασμοί και πόσο σκληρά σημάδεψαν την πορεία της χώρας. Θα επαναλάβουμε τα ίδια λάθη; Ή θα τολμήσουμε μια μεγάλη εθνική συνεννόηση;

Kostas.kallitsis@yahoo.com

ΔΗΚΤΗΣ

Δεν «δένουν» στο λιμάνι οι πολυεθνικές

Ο κίνδυνος αποχώρησης Ελλήνων εφοπλιστών από τον Πειραιά είναι κάτι παραπάνω από ορατό. Οι σχετικές δηλώσεις του κ. Γ. Οικονόμου και άλλων στο Bloomberg είναι περισσότερο από ενδεικτικές των προθέσεων. Δεν είναι όμως μόνο αυτό. Παράλληλα, τίθενται σε κίνδυνο και σχέδια έλευσης ή μεγέθυνσης ξένων εταιρειών στον Πειραιά. Καλά πληροφορημένες πηγές αναφέρουν ότι βρίσκεται εν εξέλιξη η μετεγκατάσταση στην Αθήνα του συνόλου της διαχειρίστριας (operation και management) μιας εκ των μεγαλύτερων εταιρειών δεξαμενοπλοίων, της OSG, επειδή το εδώ γραφείο της είχε μακράν τις καλύτερες επιδόσεις στον όμιλο διεθνώς. Η εταιρεία φέρεται να έχει ήδη κάνει για τον σκοπό αυτό προσλήψεις Ελλήνων υπαλλήλων. Και η γαλλοελληνικών συμφερόντων Europan έχει δρομολογήσει μεταφορά των κεντρικών της γραφείων από το Βέλγιο στην Αθήνα. «Τέτοια σχέδια τίθενται τώρα εν αμφιβολώ», εξηγεί μεγάλος Έλληνας ναυλομεσίτης.

Η πληροφορία

«Είδε» το φως της δημοσιότητας την Τετάρτη, στη Wall Street Journal. Τι αναφέρει; Ότι η γαλλική Credit Agricole, μητρική της Εμπορικής Τράπεζας, εξετάζει το ενδεχόμενο αποχώρησής της από την Ελλάδα σε περίπτωση που η χώρα, προηγουμένως, αποχωρήσει από το ευρώ. Αυτό πρακτικά συνεπάγεται αποχώρηση από το μετοχικό κεφάλαιο της Εμπορικής. Και εύλογα προκύπτει το ερώτημα: τι θα γίνει με την τράπεζα σε αυτή την περίπτωση;

Η δύναμη της διαφήμισης

Μεγάλη η δύναμη της διαφήμισης, θετικής ή αρνητικής, που έχει παραγκωνισθεί –και αυτή– μέσα στον γενικό ορμηγόδο της κρίσης. Περίπου 250.000 «ατυχήματα» ημερησίως μετρήθηκε ότι γίνονταν τις τελευταίες (προεκλογικές) ημέρες σε καθένα από τα δύο σποτ που αστίζον, εμμέσως πλην σαφώς, τη στάση κομμάτων έναντι των ξένων πιστωτών και τις θέσεις τους για το χρέος, το Μνημόνιο και όχι μόνο. Αποδεικνύοντας στην πράξη ότι δεν αρκούν τα λεφτά, αλλά χρειάζονται και ιδέες, για να έχεις ένα καλό αποτέλεσμα.

Δεν φεύγει ο Γιουνκέρ

Στην αρχή διέρρευσε ως πρόθεση. Τώρα τελευταία, ωστόσο, «κυκλοφορεί» ολοένα κι εντονότερα ως πιθανό σενάριο, στους διαδρόμους των Βρυξελλών. Ο πρόεδρος του Eurogroup, Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, επιθυμεί να παραμείνει στη θέση του και μετά τη λήξη της θητείας του, ανανεώνοντάς την. Ως γνωστόν, αρχές του χρόνου είχε δηλώσει ότι επιθυμούσε να αποχωρήσει, γεγονός το οποίο είχε ανοίξει τον δρόμο για την υποψηφιότητα του Γερμανού υπουργού Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Φαίνεται, όμως, ότι άλλαξε γνώμη, όπως προκύπτει και από την προχθεσινή δήλωση Βαν Ρομπέι...

Νέα ακύρωση συνεδρίου

Νέο πλήγμα υπέστη ο τουρισμός της Αθήνας. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Γυμναστικής Ογκολογίας (ΕΕΟ) έχει αποφασίσει να ακυρώσει το συνέδριό της τον Σεπτέμβριο του 2013 στην Αθήνα αλλά στο Λίβερπουλ. Την αρχική απόφαση για την Αθήνα είχε λάβει η Εταιρεία το 2009 σε συνεργασία με το γραφείο συνεδρίων του δήμου της πρωτεύουσας. Είχε προσδοκίες για 1.500 συμμετοχές στο συνέδριο. Ως αιτία για τη μεταφορά του συνεδρίου προβάλλει το ότι δεν μπορεί να ρισκάρει μείωση των συμμετοχών.

Πόσα

είναι τελειώμας τα λεφτά που έφταναν από τους καταθετικούς λογαριασμούς στην Ελλάδα, για να καταλήξουν σε ασφαλή «καταφύγιο» του εξωτερικού; Σύμφωνα με εκτιμήσεις αρμόδιων τραπεζικών στελέχων, όχι πάνω από 20 με 25 δισ. ευρώ, επί συνόλου 80 δισ. που έχουν «βγει» από τους λογαριασμούς μέχρι σήμερα. Κάπου 15 δισ. αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία (αστυχία, στρώματα, θυρίδες) και τα υπόλοιπα «φωγώθηκαν».

Τα στοιχήματα των εκλογών

Ενώ οι αγορές προετοιμάζονται για παν ενδεχόμενο, εδώ και εβδομάδες, όσο επιθυμούν να κερδοσκοπήσουν με το μέλλον της Ελλάδας, δεν χρειάζεται να επενδύουν σε εξεζητημένα προϊόντα. Μπορούν απλώς να διαλέξουν από μια πλειάδα στοιχημάτων, κυρίως επί του αποτελέσματος των αποψινών εκλογών, που είναι διαθέσιμα από betting houses, όπως οι βρετανικοί οίκοι Sportingbet, Stan James, BWIN, Paddy και Ladbrokes. Οι αποδόσεις τους είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσες από κάθε άποψη. Και διδακτικές...

Η άνοδος και η πτώση του HOMO ECONOMICUS

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις «Παπαδόπουλος» το δοκίμιο του συναδέλφου στην «Κ», Γιάννη Παπαδογιάννη, με τίτλο: «Η άνοδος και η πτώση του HOMO ECONOMICUS - Ο μύθος του ορθολογικού ανθρώπου και η хаοτική πραγματικότητα». Το βιβλίο αντιπαράθετει τις βασικές αρχές της οικονομικής επιστήμης με τη σημερινή πολυσύνθετη πραγματικότητα. Παράλληλα, παρουσιάζει ευρήματα επιστημών όπως η Νευροεπιστήμη, η Κοινωνιολογία, κ.ά., τα οποία ανατρέφουν την εξιδανικευμένη εικόνα που έχουμε για τις δυνατότητες και τις γνώσεις μας ως άτομα και κοινωνία.

Μέχρι Ιούλιο αντέχουν τα ταμεία του κράτους

Στο ΓΛΚ ελέγχουν καθημερινώς έναν πίνακα με τις ροές των κεφαλαίων

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Το ερώτημα που απασχολεί ολόκληρη την Ελλάδα δεν είναι άλλο από το μέχρι πότε έχει το κράτος χρήματα για να πληρώνει μισθούς και συντάξεις. Τα στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας τις τελευταίες μέρες δείχνουν ότι το Δημόσιο θα καταβάλει κανονικά τις υποχρεώσεις του και τον Ιούλιο.

Για τον Αύγουστο, όμως, κανείς δεν μπορεί να δεσμευτεί ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα. Το ζήτημα της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων είναι πολύ πιο περίπλοκο από ό, τι φαντάζεται κανείς. Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) ελέγχουν καθημερινώς έναν πίνακα με τις ροές των κεφαλαίων. Τόσο εκείνων που μπαίνουν στο ταμείο όσο και εκείνων που βγαίνουν.

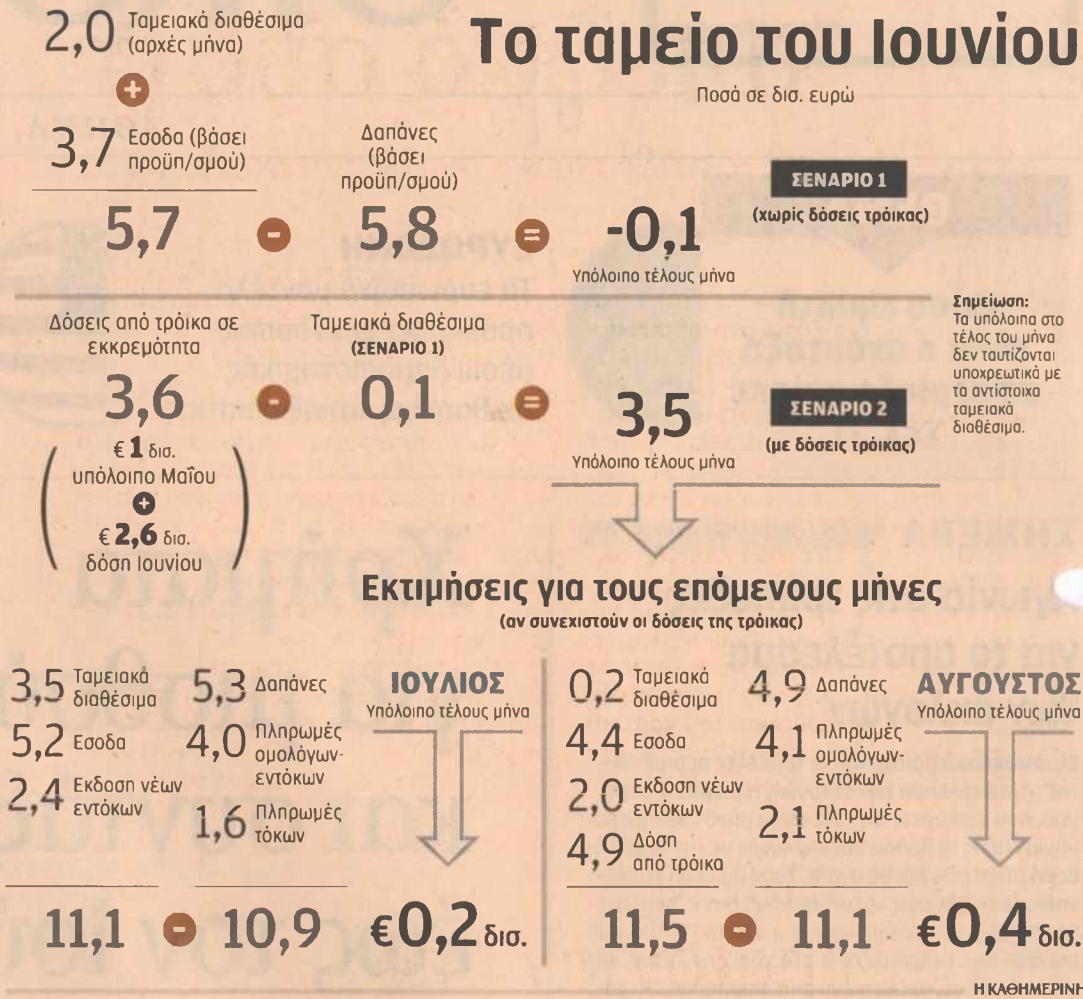
Αυτή τη στιγμή το Δημόσιο έχει στην «άκρη» περί τα 2 δισ. ευρώ. Αυτό όμως δεν σημαίνει τίποτα, γιατί σύμφωνα με αρμόδιους παρατηρητές που έχουν γνώση του παραπάνω πίνακα όλα θα εξαρτηθούν από την εισροή των φορολογικών εσόδων. Εάν οι φορολογούμενοι ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, τότε στο υπουργείο Οικονομικών θεωρούν ότι τα ταμεία

ακά διαθέσιμα του κράτους φθάνουν έως τις 20 - 21 Ιουλίου.

Από εκεί και πέρα αρχίζουν τα προβλήματα. Ενδεικτική της κατάστασης είναι η δήλωση του υπερχρεωμένου υπουργού Εργασίας, κ. Αντ. Ρουπακιά, ότι η καταβολή των συντάξεων του Ιουλίου θα γίνει κανονικά, αλλά η πληρωμή των συντάξεων του Αυγούστου δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του υπερχρεωμένου υπουργού και της υπερχρεωμένης κυβέρνησης.

Είναι σαφές ότι η νέα κυβέρνηση -όποια και αν είναι αυτή- θα έχει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της εξεύρεσης πόρων για να «βγάλει» η Ελλάδα το καλοκαίρι. Τα σενάρια είναι πολλά και αυτό που ξεκαθαρίζουν από το υπουργείο Οικονομικών είναι ότι βασικό μέλημα της ηγεσίας του είναι να υπάρχουν χρήματα για τους μισθούς και τις συντάξεις. Αυτό σημαίνει ότι υπό πολύ ασφυκτικές συνθήκες και με την προϋπόθεση ότι οι φορολογούμενοι θα πληρώσουν όλους τους φόρους τους το Δημόσιο θα έχει μικρή ρευστότητα έως τα τέλη του έτους, το πολύ.

Από την άλλη πλευρά, όμως, σε ένα τέτοιο σενάριο το κράτος δεν θα πληρώνει καμία άλλη υποχρέωση του προς προμηθευτές, επιχειρηρήσεις για υγεία,

Αυτή τη στιγμή το Δημόσιο έχει στην «άκρη» περί τα 2 δισ. ευρώ.

Το «λογικό» και βασικό σενάριο βάσει του οποίου δουλεύει το υπουργείο Οικονομικών προβλέπει ότι το τελευταίο δεκαήμερο του Ιουλίου θα «στεγνώσουν» τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους. Μάλιστα, το οικονομικό επιτελείο έχει επεκτείνει τη ρευστότητα του Δημοσίου μέχρι τότε, χρησιμοποιώντας διάφορα «μαξιλάρια». Ειδικότερα:

1. Συνεχίζει κανονικά τις εκδόσεις εντόκων γραμματίων για να αναχρηματοδοτεί τις λήξεις των γραμματίων. Μέσα στον Ιούνιο είχε προγραμματιστεί να αποπληρωθούν 2 δισ. ευρώ εντόκων γραμματίων που κατέχουν οι Έλληνες τράπεζες. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσαν οι τράπεζες να διοχετεύσουν μέρος των 2 δισ. ευρώ στην πραγματική οικονομία.

2. Ωστόσο, η μη καταβολή ολόκληρης της δόσης του Μαΐου (η Ευρωζώνη δεν εκταμίευσε 1 δισ. ευρώ, κάτι το οποίο ενδεχομένως να το επανεξετάσει τις επόμενες μέρες) και η ταμειακή στενότητα του κράτους δεν άφησαν περιθώρια στο υπουργείο Οικονομικών, το οποίο θα εκδώσει εντός του Ιουνίου έντοκα γραμμάτια

3,6 δισ. ευρώ (ήδη έχει εκδώσει τα 2 δισ. ευρώ) για να αναχρηματοδοτήσει τις λήξεις.

2. Αξιοποιεί τα περίπου 3 δισ. ευρώ που βρίσκονταν στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), αφού η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών θα γίνει από ειδικό λογαριασμό και όχι από το ΤΧΣ.

3. Πληρώνει μόνο ό, τι είναι απαραίτητο. Το υπουργείο Οικονομικών κάνει μία διαχείριση των πληρωμών του κράτους, ώστε να εξυπηρετούνται μόνο οι ανελαστικές επιδοτήσεις και επιχειρηρήσεις. Εχει προχωρήσει, δηλαδή, σε μία άτυπη στάση πληρωμών προς το εσωτερικό, ενώ ο φόβος είναι μην απαιτηθεί αυτή η στάση πληρωμών να επεκταθεί και σε περισσότερους τομείς, αλλά και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Φορολογικό, δαπάνες, νέα μέτρα στην ατζέντα του νέου «ταβάρου»

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Πέντε κρίσιμα ζητήματα καλείται να διαχειριστεί ο νέος υπουργός Οικονομικών ανεξαρτήτως του εκλογικού αποτελέσματος. Η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει αποφάσεις για σειρά ζητημάτων, όπως τη μείωση των δαπανών, την αναθεώρηση του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος, τη δημιουργία του νέου Εθνικού Φορολογικού Συστήματος και τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας. Σε διάστημα 100 ημερών θα πρέπει η κυβέρνηση να έχει παρουσιάσει το σχέδιο στους εταίρους μας προκειμένου αυτό να εγκριθεί και να εφαρμοστεί άμεσα.

Ειδικότερα οι αποφάσεις τις νέας κυβέρνησης αφορούν:

1. Στην κατάργηση του νέου Εθνικού Φορολογικού Συστήματος. Το νέο φορολογικό θα φέρει μεγάλες περικοπές στις φοροαπαλλαγές, αλλαγή της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος, αναμόρφωση του συστήματος φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας και αλλαγές στη φορολογία των επιχειρήσεων. Ανοικτό παραμένει το τι θα γίνει με τους έμμεσους φόρους και ιδίως τους συντελεστές ΦΠΑ. Τα περισσότερα κόμματα συμφωνούν στην ανάγκη μείωσης των συντελεστών ΦΠΑ προκειμένου να τονωθεί η αγορά.

Πάντως οι πιστωτές μας ζητούν την κατάργηση των ειδικών καθεστώτων (μειωμένοι συντελεστές

Ανοικτό παραμένει το τι θα γίνει με τους έμμεσους φόρους και ιδίως τους συντελεστές ΦΠΑ. Τα περισσότερα κόμματα συμφωνούν στην ανάγκη μείωσης των συντελεστών ΦΠΑ προκειμένου να τονωθεί η αγορά.

ΦΠΑ που ισχύουν στα νησιά του Αιγαίου, φοροαπαλλαγές), την απλοποίηση της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και τους φόρους στην περιουσία, την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή ΦΠΑ, καθώς και τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών. Παράλληλα ζητούν διευκρίνιση φορολογικών ελέγχων με στόχο να περιοριστεί η φοροδιαφυγή για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει υπόψη της εισδηματικές των πιστωτών μας που προβλέπουν:

α) Απλοποίηση φορολογικής κλί-

μακας με μείωση του αριθμού των φορολογικών κλιμακίων από οκτώ σε τρία ή τέσσερα.

β) Κατάργηση του βασικού φορολογητέου των 5.000 ευρώ.

γ) Υιοθέτηση ενιαίας αυτοτελούς φορολογίας με συντελεστή 20% σε κέρδη από κεφάλαιο.

δ) Κατάργηση της μείωσης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων κατά το 10% της δαπάνης για τόκους στεγαστικών δανείων πρώτης κατοικίας.

2. Στην αναθεώρηση του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει δύο άξονες. Ο πρώ-

τος θα σχετίζεται με τα νέα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν φέτος. Η ύφεση, όπως φαίνεται, θα προσεγγίσει το 6%, εξέλιξη που σηματοδοτεί την ανάγκη λήψης νέων μέτρων προκειμένου να μην αποκλίνει ο προϋπολογισμός. Ηδη τα έσοδα παρουσιάζουν υστέρηση 666

Το νέο φορολογικό θα φέρει μεγάλες περικοπές στις φοροαπαλλαγές και αλλαγές της κλίμακας φορολογίας εισοδήματος.

εκατ. ευρώ, ενώ οι δαπάνες παρουσιάζονται μειωμένες, ωστόσο το Δημόσιο έχει σταματήσει να πληρώνει τους προμηθευτές του.

Ο δεύτερος άξονας της αναθεώρησης του Μεσοπρόθεσμου αφορά τον προσδιορισμό των νέων μέτρων ύψους 11,6 δισ. ευρώ για την περίοδο 2013 - 2014. Η εξοικονόμηση αυτή θα πρέπει να προέλθει από την περικοπή δαπανών αποκλειστικά. Ηδη το ΚΕΠΕ έχει καταρτίσει τη μελέτη (που του είχε ανατεθεί από το υπουργείο Οικονομικών) για το πώς θα γίνουν αυτές οι μειώσεις. Εχει μάλιστα παραδώσει το μεγαλύτερο μέρος

της έκθεσής του, που περιλαμβάνει την πλήρη καταγραφή των δαπανών του Δημοσίου.

3. Αποκρατικοποιήσεις. Αν και στο Μνημόνιο γίνεται λόγος για πωλήσεις ΔΕΚΟ μέχρι τα τέλη Ιουνίου, ωστόσο το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων έχει παγώσει τις διαδικασίες μέχρι τη σύσταση της νέας κυβέρνησης.

4. Αλλαγές στην αγορά ενέργειας. Το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει η ΔΕΗ έχει προβληματίσει την Ευρωπαϊκή Ένωση και ήδη το υπερχρεωμένο οικονομικό επιτελείο έχει συνεχίσει επαφές με τους εταίρους μας για τον τρόπο χρηματοδότησης της εταιρείας.

5. Στις αντικειμενικές αξίες. Στο Μνημόνιο αναγράφεται ότι θα πρέπει να αυξηθούν. Ωστόσο, οι εκπρόσωποι των δύο μεγάλων κομμάτων αποφεύγουν να πάρουν σαφή θέση για το τι ακριβώς θα γίνει. Αυτό που προκύπτει πάντως από τις συζητήσεις στον διάλογο για την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος είναι η αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών ανάλογα με το τι ισχύει και με τις εμπορικές αξίες. Δηλαδή, σε κάποιες περιπτώσεις θα υπάρξουν μειώσεις και σε άλλες αυξήσεις.

Οι νάρκες του ασφαλιστικού και εργασιακού συστήματος

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΟΣΜΙΝΗ

Οποια κυβέρνηση και αν σχηματιστεί μετά τις εκλογές δεν μπορεί παρά να προσεγγίσει τα προβλήματα του ασφαλιστικού και εργασιακού συστήματος με όρους ανίχνευσης, σαν να κινείται σε ένα από τα πλέον επικίνδυνα ναρκοπέδια. Και όχι μόνο εξαιτίας της ελληνικής ιδιαιτερίας και των εφαρμοστικών νόμων. Η τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ για τις συντάξεις του 2012 -ακόμη και αν ο οργανισμός αυθαιρέτι, υπολογίζοντας ποσοστό αναπλήρωσης των ελληνικών συντάξεων στο 110% του συντάξιμου μισθού, χωρίς, ωστόσο, να λαμβάνει υπόψη τις δραστηντικές περικοπές στις συντάξεις την τελευταία διετία-, καθώς και η άρνηση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργοδότων να συμμετάσχει σε οποιονδήποτε διάλογο -για πρώτη φορά στα χρονικά- κατά την τελευταία Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, προδιαγράφουν τις κύριες τάσεις

που επικρατούν τόσο ως προς την παράταση της ηλικίας συνταξιοδότησης, μέχρι το 67ο έτος της ηλικίας, όσο και ως προς την αμφισβήτηση της Διεθνούς Σύμβασης 87. Η τελευταία, κατάκτηση του 1948, αφορά τη συνδικαλιστική ελευθερία και το συνδικαλιστικό (και κατ' επέκταση επαγγελματικό) δικαίωμα. Και αυτό σήμερα τίθεται υπό ανασκόπηση.

Σε αυτό το διεθνές περιβάλλον στο οποίο τα περιθώρια για ανασύνθεση των εργασιακών σχέσεων και την αναθεώρηση των δημοσίων συντάξεων θα περιορίζονται όλο και περισσότερο, η νέα κυβέρνηση θα κληθεί να αντιμετωπίσει αμέσως την εξασφάλιση πόρων άνω των 2 δισ. ευρώ για να καταβάλλει τις συντάξεις του 2012. Μόνο στο ΙΚΑ η επιπλέον χρηματοδότηση υπερβαίνει το 1,4 δισ. ευρώ, ενώ στον ΟΑΕΕ, τον ετεροκομικό ασφαλιστικό φορέα των ελεύθερων επαγγελματιών, το έλλειμμα για το τρέχον έτος υπολογίζεται στα 96 εκατ. ευρώ και την

Η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να εξασφαλίσει πόρους άνω των 2 δισ. ευρώ για να καταβάλλει τις συντάξεις του 2012.

idia ώρα μέχρι και το 2016 θα πρέπει να έχει προβλέψει έσοδα άνω των 3,5 δισ. ευρώ.

Με δεδομένο τα άδεια ταμεία των ασφαλιστικών φορέων ουδενία κυβέρνηση μπορεί να επαναφέρει τις συντάξεις στο προ Μνημονίου επίπεδο, χωρίς να διακινδυνεύσει τη διεύρυνση των ανισορροπιών στο εσωτερικό του ασφαλιστικού συστήματος. Τόσο στον τομέα της κύριας σύνταξης όσο και στην επικουρική σύνταξη θα κληθεί να συνεχίσει και να λάβει νέα μέτρα εξοικονόμησης πόρων, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη καταβολή των παροχών. Απλώς

θα αλλάξει ο τρόπος που θα γίνουν οι ενοποιήσεις των επικουρικών, που σήμερα έχουν παγώσει, και θα οδηγηθούμε αναπόφευκτα σε ένα νέο θεσμικό σύστημα που θα παρέχει ασφαλέστερες εγγυήσεις για τις ιδιωτικές συντάξεις, οι οποίες προοπτικά θα αποκτούν όλο και μεγαλύτερο μερίδιο στο τελικό ποσό της σύνταξης. Όλα αυτά θα κριθούν μέχρι το φθινόπωρο.

Ότε η αύξηση της μετενέργειας στους 6 μήνες ούτε η κατάργηση της νομοθεσίας που δίδει τη δυνατότητα περικοπών κατά 22% στους κατώτατους μισθούς μπορεί να επιτύχει την ισορροπία στο παλαιό σημείο ισορροπίας μεταξύ. Για όσο χρονικό διάστημα η απόδοση των επενδύσεων κεφαλαίων παραμένει στο ναδίρ, το μόνο που μπορεί να πράξει η νέα κυβέρνηση είναι να επαναφέρει τις θεσμικές συνθήκες της συλλογικής αυτονομίας, να αποκαταστήσει την έννοια των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων, να διασφαλίσει πραγματικό έλεγχο τιμών

και να σταματήσει τη διεύρυνση της παράνομης απασχόλησης, προστατεύοντας τα Ταμεία από την αιμορραγία που προκαλεί η απόκρυψη των -κατα κοινή ποίηση- υψηλών -ισοφορών. Αλ- λωστε, ήδη το μοντέλο εργασίας και εργασιακών σχέσεων έχει αλλάξει από τα κάτω. Η αγορά έχει ενσωματώσει τους διοικητικούς περιορισμούς στις αυξήσεις μισθών. Η πρωτοβουλία των κινήσεων σε ό, τι αφορά τους εργοδο- τικές και τους συνδικαλιστικούς φορείς έχει μετατοπιστεί από τον κλάδο στην επιχείρηση. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο μέσα στο πρώτο πεντάμηνο του έτους στο υπουργείο Εργασίας κατατέθηκαν 400 επιχειρησιακές συμβάσεις. Υπολογίζεται ότι μέχρι το τέλος του 2012 θα υπερβούν τις 1.000, γεγονός πρωτοφανές για την ελληνική αγορά εργασίας, η οποία παρά την αύξηση του ποσοστού ανεργίας στο 22,6% τελεί εν ανα- μνην χωρίς ομαδικές απολύσεις ακόμη.